Ազգ
Azg
armenian daily
17 ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ 1997, ՈՒՐԲԱԹ #199 (1452)

Բենոն Սեւանը՝ ՄԱԿ-ի գրասենյակի ղեկավար

Հոկտեմբերի 15-ին ՄԱԿ-ի Անվտանգության խորհրդի ստեղծած «Իրաքի նավթի դիմաց սնունդ» ծրագրի հարցերով զբաղվող գրասենյակը սկսել է գործունեությունը կիպրահայ դիվանագետ Բենոն Սեւանի գլխավորությամբ: Բենոն Սեւանը 1965 թ. ի վեր կարեւոր տարբեր պաշտոններ է վարել ՄԱԿ-ում, ներկայումս նաեւ գլխավոր քարտուղարի օգնականներից մեկն է:

Նորաստեղծ գրասենյակը կօժանդակի Իրաքի շուրջ պարտադրված տնտեսական շրջափակման հանձնախմբին:

«ԵՐԵՎԱՆ»

ՀՌԱԿ

Հարություն Կարապետյան. «Մեր ռազմավարությունն է չկորցնել մեր ինքնուրույնությունը»

Հարցազրույց 7-րդ պատգամավորական ժողովից հետո

– Համագումարում երեսուն տոկոսով ոչ միայն նորոգվեց կուսակցության ղեկավար մարմինների կազմը, այլեւ, փաստորեն, մենք գործ ունեինք լրիվ նոր կուսակցության հետ: Խոսքը ոչ թե մարդկանց, այլ մթնոլորտի մասին է, որն ինձ համար գոնե նոր է: Դա ինձ ուրախացրեց. մարդկանց հետ կարելի է աշխատել եւ առաջ գնալ: Կարեւորը՝ ես զգացի կուսակցության կայունությունը: Հիմնական նվաճումը համարվեց ներկուսակցական կայունության ապահովումը: Սա ոչ թե լճացում է, այլ իրական կայունություն. կան մարդիկ, իհարկե տարբեր մոտեցումներով, բայց ես զգացի, որ կա կազմակերպություն:

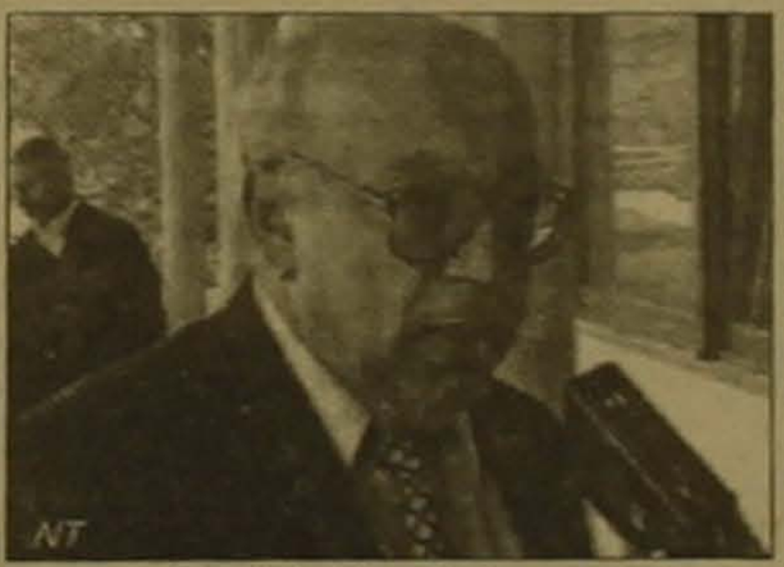

– Որո՞նք են այն կարեւոր խնդիրները, որոնք համագումարը դրեց կուսակցության առջեւ առաջիկա տարիների համար:

– Իրավիճակն այնպես արագ է փոփոխվում, որ մենք չենք կարող խնդիրներ դնել 2 տարվա համար: Մինչեւ հաջորդ համագումարը մեկ խնդիր դրվեց կազմակերպական. ուժեղացնել կուսակցությունը, ընդլայնել ակումբները: Դա այն է, ինչ կարող ենք այսօր պլանավորել: Բայց քանի որ իրավիճակն արագ է փոփոխվում, մենք չէինք կարող, ասենք, այս քաղաքական միջավայրում ավելի շուտ կանխորոշել մեր դերը եւ հետո գերի դառնալ համագումարի որոշմանը: Մեր գործունեությունը պետք է բխի իրավիճակների փոփոխությունից: Շատ զգայուն ռեակցիա է պետք ունենալ այդ փոփոխությունների հանդեպ: Մեր գործունեությունը պետք է համահունչ լինի ժամանակների եւ, ես կասեի, այս երկրի ճակատագրի, ազգի պահանջներին:

– Ո՞րն է ՀՌԱԿ-ի դիրքորոշումը Հայաստանի ներքին եւ արտաքին զարգացումների, ճակատագրի հարցում:

– Համագումարը, ինչպես միշտ, ժխտեց հեղափոխականությունը, ցնցումների ճանապարհը:

Տես • էջ 3

ԱՍՈՒԼԻՍ

Ֆրանսիան կաջակցի Հայաստանի ատոմային էներգետիկայի զարգացմանը

ԱՐԻՍ ՂԱԶԻՆՅԱՆ

Ինչպես հայտնի է, հոկտեմբերի 9–15-ը Հայաստանի Հանրապետության պատվիրակությունը Ստրասբուրգում մասնակցեց Եվրոպայի խորհրդի գագաթաժողովին, ինչպես նաեւ այցելեց Փարիզ: Ստրասբուրգի գագաթաժողովի ընթացքում Լեւոն Տեր-Պետրոսյանը հանդիպել է Ռումինիայի, Բուլղարիայի, Վրաստանի, Լատվիայի, Ադրբեջանի նախագահների, Եվրախորհրդի խորհրդարանական վեհաժողովի նախագահ Ֆիշերի, իսկ Փարիզում՝ նախագահ Շիրակի, վարչապետ Ժոսպենի, էկոնոմիկայի, ֆինանսների եւ արդյունաբերության նախարար Ստրոսկանի, Սենատի նախագահ Մոնորիի եւ Ազգային ժողովի նախագահ Ֆաբյուսի հետ:

Այցելությունների արդյունքներին ծանոթացնելու նպատակով երեկ ՀՀ նախագահի մամուլի քարտուղար Լեւոն Զուրաբյանը հանդիպման էր կանչել լրագրողներին: Նա նշեց, որ ուրախ է կրկին մեզ հանդիպել, ու համար եւ ավելորդ համարեց իր վատ տրամադրության մասին եղած մտավախությունը:

Պրն Զուրաբյանը նախընտրեց իր ասելիքը բաժանել առանձին թեմաների, քանզի «այցելությունների ընթացքում քննարկված հարցերի շատ լինելը ենթադրում է նման տրամաբանություն»: Մամուլի քարտուղարը, որը միշտ աչքի է ընկել չափազանց ինքնատիպ տրամաբանությամբ, այս անգամ եւս իր ամեն խոսքին փորձում էր տալ գերմտածված չափումներ:

Ասուլիսի ընթացքում առանձին շոշափվելիք թեմաներից էին Եվրախորհրդում ՀՀ անդամակցության, արտասահմանյան ներդրումների խրախուսման, ատոմային էներգետիկայի եւ ղարաբաղյան կարգավորման հարցերը:

Եվրոպայի խորհրդին Հայաստանի անդամակցության մասին խոսելիս Լեւոն Զուրաբյանը ասաց. «Լեւոն Տեր-Պետրոսյանի եւ Լենի Ֆիշերի հանդիպման ժամանակ նշվեց, որ Հայաստանը լուրջ դատաիրավական բարեփոխումներ է կատարել, համապատասխանեցնելով օրենսդրությունը Եվրախորհրդի չափանիշներին»: Ըստ պրն Զուրաբյանի, կողմերը համաձայնեցին, որ ճիշտ չէր լինի կապել Անդրկովկասի երեք հանրապետությունների անդամակցության հարցերը: «Այդ երկրները պետք է ընդունվեն Եվրոպայի խորհուրդ ըստ պատրաստվածության եւ խորհրդի սկզբունքներին համապատասխան»:

Տես • էջ 2

Ռուսաստանը չի սպառնացել Թուրքիային

ՍՏԱՄԲՈՒԼ, 16 ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ: Ռուսաստանի արտգործնախարարության խոսնակ Վալերի Նեստերուշկինը դատապարտել է թուրքական մամուլում եղած այն հայտարարությունները, որոնց համաձայն «Ռուսաստանը նախահարձակ մտադրություններ ունի Թուրքիայի նկատմամբ»: Ինչպես հաղորդում է «Ինտերֆաքսը», նա մասնավորապես հերքել է «Թյուրքիշ Դեյլի Նյուզ» թերթի՝ հոկտեմբերի 11-ի համարում մեջբերված՝ Կիպրոսում Ռուսաստանի դեսպան Գեորգի Մուրադովի այն պնդումը, ըստ որի S-300 հրթիռները Կիպրոս տեղափոխող ռուսական նավերի վրա Թուրքիայի ցանկացած հարձակում Մոսկվան «պատերազմի պատճառ» կհամարի:

Չեռնոգորիայում բռնում են սերբ գործակալներին

16 ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ, BBC: Սերբիայի հետ Հարավսլավիայի դաշնության մեջ մտնող Չեռնոգորիայի ոստիկանությունը հաստատեց սերբական գաղտնի ոստիկանության 11 գործակալների ձերբակալության մասին: Չեռնոգորիայի նորությունների գործակալության հրապարակած հայտարարությունում ոստիկանությունը հայտնում է, որ այդ գործակալներն առաջադրանք են ստացել ապօրինի միջոցներով ազդել շաբաթվա վերջին նշանակված Չեռնոգորիայի նախագահական ընտրությունների ընթացքի վրա՝ հօգուտ պետության այժմյան ղեկավար Մոմիր Բուլատովիչի: Բուլատովիչը Հարավսլավիայի նախագահ Միլոշեւիչի դաշնակիցն է: Բելգրադի անկախ ԶԼՄ-ները պնդում են, թե սերբական գործակալները փորձել են վախեցնել Չեռնոգորիայի նախագահական երկրորդ թեկնածու Միլո Ջուկանովիչի կողմնակիցներին: Ջուկանովիչն այժմ զբաղեցնում է վարչապետի պաշտոնը:

Նախագահն ընդունեց տիկին Լուիզ Մանուկյան-Սիմոնին

ԵՐԵՎԱՆ, 16 ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: Նախագահ Լեւոն Տեր-Պետրոսյանը, ինչպես հայտնեցին նախագահի մամուլի ծառայությունից, հոկտեմբերի 16-ին ընդունել է Հայկական բարեգործական ընդհանուր միության նախագահ տիկին Լուիզ Մանուկյան-Սիմոնին:

Նորից սրվեցին հույն-թուրքական հարաբերությունները

16 ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ, BBC: Թուրքիան հայտարարեց, թե այլեւս մտադիր չէ պահպանել Կիպրոսի օդային տարածքով ռազմաօդանավերի թռիչքներ կատարելու արգելքը: Անկարան հանդես եկավ այս հայտարարությամբ, երբ Հունաստանը հայտարարեց, թե թուրքական օդանավերն այս շաբաթվա ընթացքում, երկրորդ անգամը, շատ մոտիկից թռչելով անցել են այն օդանավի կողքով, որում գտնվում էր Հունաստանի պաշտպանության նախարարը: Թուրքիայի ԱԳՆ-ն հայտարարեց նաեւ, թե տեղեկություններ չունի Հունաստանի օդային տարածքը բազմիցս խախտելու մասին Աթենքի մեղադրանքների կապակցությամբ: Թուրքական ներկայացուցչի խոսքերով, Հունաստանը խախտել է Կիպրոսի օդային տարածքում ռազմաօդանավերի թռիչք կատարելու վրա դրված մորատորիումը, մասնակցելով հույն կիպրոսցիների հետ այս շաբաթ տեղի ունեցած համատեղ զորավարժություններին: Այդ պատճառով էլ Թուրքիան այլեւս չի պահպանի արգելքը: Թուրքիայի ԱԳՆ-ն հայտնեց նաեւ, որ նոյեմբերին թուրքական զինված ուժերը կմասնակցեն Կիպրոսում տեղի ունենալիք զորավարժություններին:

Չուբայսի պաշտոնազրկման մասին խոսք անգամ լինել չի կարող

16 ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ, «ԱԶԱՏՈՒԹՅՈՒՆ», BBC, DW: Երկուշաբթի օրը հանդիպում կկայանա Ռուսաստանի նախագահ Բորիս Ելցինի, վարչապետ Վիկտոր Չեռնոմիրդինի եւ խորհրդարանի զույգ պալատների ղեկավարներ Եգոր Ստրոեւի եւ Գենադի Սելեզնյովի միջեւ: Այդ մասին այսօր հայտնեց Սելեզնյովը: Նրա տեղակալ Ռիժկովի կարծիքով, չի բացառվում, որ հաջորդ օրը «կլոր սեղան» կազմակերպվի Պետդումայի տարբեր խմբակցությունների եւ պատգամավորական խմբերի ղեկավարների մասնակցությամբ, որոնք կքննարկեն կառավարությանն անվստահություն հայտնելու հարցը: Կոմունիստների խմբակցության առաջատար անդամներից մեկը Վիկտոր Իլյուխինը հայտարարեց, թե կոմունիստները, հավանաբար, կառավարության անվստահության փոխարեն կպահանջեն առաջին փոխվարչապետ Անատոլի Չուբայսի հրաժարականը: Կոմունիստների առաջնորդ Գենադի Զյուգանովը հրաժարվեց մեկնաբանել այդ հայտարարությունը: Իսկ վարչապետ Չեռնոմիրդինը բացառեց կառավարությանն անվստահության քվե հայտնելուց խուսափելու նպատակով կաբինետում որեւիցե փոփոխություն կատարելը: Ռուսաստանի նախագահի բարձրաստիճան ներկայացուցիչն այսօր նույնպես հայտարարեց, թե Բորիս Ելցինը մտադիր չէ Դումայի ճնշման ներքո փոփոխություններ կատարել կառավարական թիմում: Ներկայացուցչի խոսքերով, Ելցինը մտածել անգամ չի ուզում Չուբայսի պաշտոնազրկման մասին:

ՂԱՐԱԲԱՂԻ ՀԱՐՑ

ԵԱՀԿ նախագահը պաշտպանում է Ֆրանսիայի եւ Ռուսաստանի նախաձեռնությունը

ԵՐԵՎԱՆ, 16 ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ: Մեկնաբանելով Լեռնային Ղարաբաղի առնչությամբ մի կողմից՝ Հայաստանի եւ Ադրբեջանի նախագահների, եւ մյուս կողմից՝ Մինսկի խմբի համանախագահների մասնակցությամբ հանդիպում կազմակերպելու Ռուսաստանի եւ Ֆրանսիայի նախագահների առաջարկությունը, Դանիայի արտաքին գործերի նախարար Նիլս Հելվեգ Պետերսենը, որը ներկայումս նախագահում է ԵԱՀԿ-ում, ռուսական ԻՏԱՌ-ՏԱՍՍ գործակալությանը տված հարցազրույցում հայտարարել է, որ այդ հանդիպումը իմաստ կունենա միայն մանրակրկիտ նախապատրաստվելու դեպքում: «Անցած շաբաթ Ադրբեջանի նախագահի եւ Հայաստանի արտաքին գործերի նախարարի հետ իմ հանդիպումներից հետո ես կարող եմ հայտարարել, որ երկու կողմերը Մինսկի խմբի համանախագահների տվյալ նախաձեռնությանը վերաբերվել են նկատելի հետաքրքրությամբ», նշել է պրն Պետերսենը, ավելացնելով, որ «կարելի է առաջ շարժվել»: ԵԱՀԿ նախագահի կարծիքով, Լեռնային Ղարաբաղի վերաբերյալ բարձր մակարդակի հանդիպումը կհասնի իր նպատակին կոնկրետ արդյունքների առկայության դեպքում:

Լոնդոնը մատնանշում է լիսաբոնյան դրույթները

ԲԱՔՈՒ, 16 ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ: Ադրբեջանի կառավարությունը ցանկանում է, որ Մեծ Բրիտանիան ակտիվորեն մասնակցի հայ-ադրբեջանական հակամարտության կարգավորմանը: Այս մասին Ադրբեջանի նախագահ Հեյդար Ալիեւը հոկտեմբերի 15-ին հայտարարել է Մեծ Բրիտանիայի ԱԳՆ գլխավոր խորհրդական Ֆրենսիս Ռիչարդսի հետ հանդիպման ընթացքում: Ինչպես հաղորդում է ANS-press գործակալությունը, Ֆ. Ռիչարդսը հայտարարել է, որ Մեծ Բրիտանիայի կառավարությունն իր ուշադրությունը սեւեռել է հայ-ադրբեջանական հակամարտության վրա, հանգամանորեն ուսումնասիրելով Լեռնային Ղարաբաղի խնդիրը: Ըստ նրա, պաշտոնական Լոնդոնը պաշտպանում է ԵԱՀԿ Մինսկի խմբի համանախագահների որոշումը եւ գտնում է, որ հակամարտության կարգավորումը պետք է հիմնված լինի Լիսաբոնի գագաթաժողովի դրույթների վրա: Ռիչարդսը հաղորդել է նաեւ, որ Հ. Ալիեւը 1998 թվականին Լոնդոն այցելելու հրավեր կստանա:

ԼՂՀ Ազգային ժողովում՝ սոսկ մտքերի փոխանակում

ՍՏԵՓԱՆԱԿԵՐՏ, 16 ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ: Ղարաբաղյան խնդրի կարգավորման բանակցային գործընթացի հանդեպ նոր մոտեցումների առկայության պատճառաբանությամբ ԼՂՀ Ազգային ժողովի հերթական երկօրյա նիստում պատգամավորներն առաջ քաշեցին խորհրդարանի դիրքորոշումը քննարկելու պահանջը: Թեեւ ԱԺ արտաքին հարաբերությունների, միջխորհրդարանական կապերի եւ տեղեկատվության հանձնաժողովը պատրաստել էր հայտարարության նախագիծ, այդուամենայնիվ, օրենսդիրները որոշեցին ավելի հանգամանորեն ուսումնասիրել ստեղծված իրավիճակը եւ սահմանափակվեցին տվյալ հարցի վերաբերյալ սոսկ մտքերի ակտիվ փոխանակմամբ: Հարցը չընդգրկվեց օրակարգ եւ դրանով ԱԺ-ն ավարտեց իր երկօրյա նիստը:

ԱԶԳ տեղական

ԱՍՈՒԼԻՍ

Ֆրանսիան կաջակցի Հայաստանի ատոմային էներգետիկայի զարգացմանը

Սկիզբը էջ 1

ՀՀ նախագահի մամուլի քարտուղարի վկայությամբ, Եվրախորհրդին ՀՀ անդամակցության հարցում իրենց անվերապահ աջակցության մասին հայտնեցին Ֆրանսիայի, Ռումինիայի, Բուլղարիայի, Լատվիայի ղեկավարները:

Խոսելով արտասահմանյան ներդրումների խրախուսման մասին, պրն Զուրաբյանը շեշտեց, որ «տվյալ խնդիրը Ֆրանսիայի ղեկավարների հետ զրույցների առանցքային թեմաներից մեկն էր» եւ որ Ֆրանսիան կաջակցի Հայաստանին ոչ միայն ուղղակիորեն, այլեւ միջազգային ֆինանսական կազմակերպություններում: Հայաստանում ներդրումներ կատարելով շահագրգռված են այնպիսի ընկերություններ, ինչպիսիք են «Ալկատելը», «Գազ դը Ֆրանսը», «Կաստելը», «Թոմփսոնը» եւ այլն: «Ֆրանսիայի կառավարությունը համաձայնել է ֆինանսական երաշխիքներ տալ «Ալկատելի» կողմից Հայաստանում 50 մլն ֆրանկի չափով ներդրումների համար, ինչպես նաեւ 6 մլն ֆրանկ չափով (շուրջ 1 մլն դոլար) գրանտ է հատկացրել «Թոմփսոն» ընկերությանը Հայաստանի օդանավակայանների նավիգացիոն վերահսկողության կատարելագործման նպատակով»:

Խոսելով ատոմային էներգետիկայի խնդրի շուրջ, պրն Զուրաբյանը հիշեցրեց, որ Հայաստանը համագործակցում է ՄԱԳԱՏԷ-ի, ինչպես նաեւ Ռուսաստանի եւ Ֆրանսիայի հետ: «Լեւոն Տեր-Պետրոսյանի հետ հանդիպման ընթացքում Նախագահ Ժակ Շիրակը հայտնեց, որ Ֆրանսիան կաջակցի ատոմային էներգետիկայի զարգացման Հայաստանի ծրագրերին»:

Նշենք, որ ՌԴ աջակցության մասին հայտնել էր նաեւ Նախագահ Ելցինը: Ավելին, ըստ պրն Զուրաբյանի, տվյալ խնդիրը «անգամ քննարկվել է Ֆրանսիայի եւ ՌԴ Նախագահների հանդիպման ընթացքում եւ համաձայնություն է ձեռք բերվել ծրագրի համատեղ աջակցության մասին, որին կմիանան այլ երկրներ նույնպես»:

Ինչ վերաբերում է ղարաբաղյան հիմնախնդրի կարգավորմանը, Լեւոն Զուրաբյանը նշեց, որ «ղարաբաղյան խնդիրը Ստրասբուրգում քննարկվել է բացառապես երկկողմանի հանդիպումների ընթացքում: Ալիեւի հետ հանդիպման բովանդակությունը արտահայտված է համատեղ հայտարարության մեջ:

«Նախագահներ Շիրակի եւ Տեր-Պետրոսյանի հանդիպման ընթացքում ղարաբաղյան կարգավորումը դարձավ խոսակցության հիմնական թեմաներից մեկը»: Ըստ Լեւոն Զուրաբյանի, ՀՀ Նախագահը հնարավորություն է ունեցել ներկայացնելու Հայաստանի համապատասխան տեսակետները թե Ժակ Շիրակին եւ թե Բորիս Ելցինին:

Մոսկվայում Ղարաբաղի հարցով գագաթաժողով անցկացնելու մասին խոսելիս, ՀՀ նախագահի մամուլի քարտուղարը նշեց, որ նման գաղափարը «դեռեւս պաշտոնական ձեւակերպում չի ստացել եւ գտնվում է քննարկման ընթացքի մեջ»: Միեւնույն ժամանակ պրն Զուրաբյանը հաստատեց երկրի ղեկավարի համապատասխան դիրքորոշումը. «Նման գագաթաժողովը կարող է արդյունավետ լինել միայն Լեռնային Ղարաբաղի մասնակցության դեպքում»: Այս մոտեցումը ընդունվեց թե Բորիս Ելցինի եւ թե Ժակ Շիրակի կողմից: Ասվածի համատեքստում պրն Զուրաբյանը վերստին կրկնեց այն միտքը, «որ կարգավորման փաթեթային տարբերակը այսօր չի ընդունվում, եւ հնարավոր է միայն փուլ առ փուլ լուծումը»: Այնուամենայնիվ, ինչպես հայտնի է, Արկադի Ղուկասյանը հոկտեմբերի 7-ին հրավիրված իր ասուլիսի ժամանակ դեմ է դուրս եկել այդ թեզին, նշելով, որ դա բնավ չի բխում Լեռնային Ղարաբաղի բնակչության շահերից: Հետաքրքիր է, որ Լեւոն Զուրաբյանը լիազորված լինելով խոսել ՀՀ նախագահի անունից եւ նշելով, որ «Հայաստանը միշտ էլ կպաշտպանի Լեռնային Ղարաբաղի բնակչության իրավունքները», խոստովանեց նաեւ, որ Հայաստանի համար ընդունելի է Լեռնային Ղարաբաղի ցանկացած կարգավիճակ, որը կստորագրեն Ղարաբաղի եւ Ադրբեջանի ղեկավարները: Մեկնաբանությունները թողնելով ընթերցողին, նշենք միայն, որ մեր այն հարցին, թե նման գործելակերպով Հայաստանը չի՞ նմանվում չեզոք եւ անշահագրգիռ երկրի, Լեւոն Զուրաբյանը պատասխանեց. «Ոչ, դուք սխալվում եք: Հայաստանն օգնում է Ղարաբաղին բոլոր հնարավոր եղանակներով»:

Թիվ 16 կարի արտադրամասի դատը՝ բռնի փոքրիկներով

Ավելի քան երկու շաբաթ առաջ Երեւանի Սպանդարյան շրջանի ժողդատարանում «Նոր տարազ» ձեռնարկության թիվ 16 արտադրամասի սեփականաշնորհման վիճարկվող գործի առնչությամբ մեկնարկած դատավարության ընթացքում բավական «ջուր է հոսել»:

Քննարկումների մթնոլորտը չափազանց հուզական է 8 տարի ձգվող սեփականաշնորհման գործընթացից հետո ոչ միայն ազգային ունեցվածքի իրենց բաժնից, այլեւ աշխատանքից, ասել է թե՝ գոյատեւման միջոցներից զրկված 14 երկարամյա աշխատակիցների եւ օբյեկտին տեր դարձած 6-7 հին եւ նոր աշխատողների միջեւ ծագող ժողովրդական բանահյուսության նմուշներով հագեցած «բարձրավոլտ» պարպումներով: Պետք է ասել, դահլիճում ստեպ-ստեպ բռնկվող փոթորիկներում լուծում է ներդնում դատը ղեկավարող ժողդատավոր Սիդա Հովհաննիսյանը, որը հաճախ երկու կողմերի միջեւ ծագող փոխհրաձգությունները կանխելու փոխարեն կանացի զգացմունքայնությամբ «ջուր է լցնում կրակին»՝ շարունակ «դաստիարակելով» դատավարության մասնակիցներին (կշտամբանքների առյուծի բաժինն ընկնում է հայցվոր կողմի ներկայացուցիչ Արշակ Շիրինյանին, որին արտադրամասի կոլեկտիվը վստահել էր սեփականաշնորհման «ծանր», նույնիսկ վտանգավոր «լուծը»):

«Սեփականաշնորհման գործողությունն սկսելու նպատակով հրավիրված ընդհանուր ժողովին (13.10.1992 թ.) մասնակցած 17 փաստացի աշխատողներից 15-ի համաձայնությամբ օբյեկտը մտցվել էր 1993-94 թթ. սեփականաշնորհման ծրագրի մեջ, սեփականաշնորհվելիք փոքր օբյեկտների ցուցակը հաստատվել էր ՀՀ կառավարության կողմից: 1994 թ. նոյեմբերի 14-ին տեղի էր ունեցել կոլեկտիվի երկրորդ ժողովը, որին մասնակցել էին հաստիքացուցակում 25 աշխատակիցներից 18-ը (քվորումի համար անհրաժեշտ 2/3-ից ավելին), բաշխվել էին փայաբաժինները, մուծվել էր կանխավճարի 5 տոկոսը (443 հազար 807 դրամ), ստեղծվել ՍՊԸ: Փաստաթղթերը սահմանված ժամկետում ներկայացվել էին սեփականաշնորհման վարչություն, սակայն վերջինս խոչընդոտել էր սեփականաշնորհումը՝ վկայակոչելով «Նոր տարազի» ղեկավարության ներկայացրած 26 հոգանոց հաստիքացուցակը, չնայած Արշակ Շիրինյանի ներկայացրած տեղեկանքներին, որոնց համաձայն, 26-րդ բանվորը փոխել էր մշտական բնակության վայրը, եւ աշխատանքից ազատված էր մեկ ուրիշը, այնպես որ հաստիքացուցակն իրականում կազմված էր 24 հոգուց: Պատճառաբանելով, որ կոլեկտիվը չի հաղթահարել 50 տոկոսի սահմանագիծը, վարչությունը մերժել էր սեփականաշնորհման հայցը: Խնդիրն արծարծվել էր սեփականաշնորհման հանձնաժողովի եւ էկոնոմիկայի նախարարության համատեղ նիստում եւ հանձնաժողովի թիվ 260 որոշմամբ կոլեկտիվին արտոնվել էր շարունակել գործընթացը:

Սակայն 1992 թ. հոկտեմբերից արտադրամասի ղեկավարությունն ստանձնած Մովսես Գեւորգյանի բողոքների հիման վրա սեփականաշնորհման գործընթացը կասեցվել էր այն պատճառաբանությամբ, թե կոլեկտիվը տեղեկացված չէր կոլեկտիվի առաջին ժողովին: Հետագայում, մի շարք անհաջող փորձերից հետո 1996 թ. հրավիրված մի ժողովի հիման վրա օբյեկտն ի վերջո բաժին էր ընկել արտադրամասի կոլեկտիվի, այսպես կոչված, երկրորդ կազմին:

Պատասխանող կողմի (պետական ունեցվածքի հաշվառման եւ ապապետականացման վարչության) ներկայացուցիչ Տիգրան Հովհաննիսյանը կտրականապես մերժեց արտադրամասի սեփականաշնորհման գործընթացը միտումնավոր խոչընդոտելու՝ իրենց ներկայացված մեղադրանքը, հայտարարելով, թե օրենքի որեւէ խախտում թույլ չի տրվել: Պրն Հովհաննիսյանը մասնավորապես ասաց, թե վարչությունը պարտավոր չէր քննարկել եւ ստուգել ներկայացված ցուցակների վավերականությունը: Անհասկանալի մնաց վարչության չափազանց նախանձախնդիր կեցվածքը՝ կոլեկտիվին նոր ժողովի «հրավիրելու» հարցում (վարչությունը չէր զլացել «ՀՀ»-ում հայտարարություն տեղադրել ժողովի անցկացման մասին՝ «ապահովելով վերջինիս լայն հրապարակայնությունը»):

Իրադարձությունների սեփական վարկածը ներկայացրեց Մովսես Գեւորգյանը, ըստ որի, լինելով արտադրամասի ղեկավար, ինքն անտեղյակ էր եղել կոլեկտիվի նախաձեռնությանը: Մինչդեռ 1994 թ. նոյեմբերի 4-ի ժողովի արձանագրության համաձայն, պրն Գեւորգյանը եւ օբյեկտի սեփականատեր դարձած եւս 4 բանվոր մասնակցել էին ժողովին, երկուսը նույնիսկ ելույթ էին ունեցել: Պրն Գեւորգյանին հասցեագրված հարցերի պատասխաններն անորոշ էին եւ հակասական: «Սեփականատերերից» մեկը, նրա ասելով, ցուցակում հայտնվել էր... ամուսնության բերումով, երկրորդը փոխարինել էր մահացած հորը: Հաստիքացուցակում կատարվել էին կադրային փոփոխություններ, որ արգելված էր սեփականաշնորհման օրենքով:

Դատարանը լսեց հայցվոր կանանց, որոնց խոսքը համեմված էր ժողովրդական անկրկնելի «կոլորիտով», ինքնաբուխ էր եւ հիմնականում հանգում էր հետեւյալին. «Մեր նաղդը թողած, նիսյաների հետեւից ընկան», «Հին աշխատողներիս մերժեցին, արտելը տվին ուրիշ արտադրամասերից եկածներին»: Կանայք հետեւողականորեն, «սադրանքների» չենթարկվելով, «հակահարված» տվին շրջանառության մեջ դրված այն վարկածին, թե Արշակ Շիրինյանի հրահրիչ գործունեության պատճառով են հրաժարվել Գեւորգյանի հրավիրած ժողովներին մասնակցելուց. «Մենք պաշտպանել ենք մեր իրավունքները, ժողովներին չենք գնացել, որովհետեւ սպասում էինք մեր օրինավոր գործընթացի շարունակությանը»:

Դատավարությունը կշարունակվի՞ հաջորդ շաբաթ: Հուսանք, չի ձգվի մինչեւ նոր տարի, ինչպես, երեւի կատակով, «խոստացավ» տիկին Հովհաննիսյանը:

ԼԻԼԻԹ ՊՈՂՈՍՅԱՆ

ԿԱՊԵՐ

Անդրկովկասի լրագրողների խորհրդաժողով Ծաղկաձորում

ԹԲԻԼԻՍԻ, 16 ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ: «Կավկազպրես» գործակալության հաղորդման համաձայն, հոկտեմբերի 18-20-ը Ծաղկաձորում կկայանա Անդրկովկասի լրագրողների խորհրդաժողով: Այն կազմակերպում է Հելսինկյան քաղաքացիական վեհաժողովը՝ Վրաստանում ԵԱՀԿ առաքելության եւ ԵԱՀԿ ժողովրդավարական հաստատությունների եւ մարդու իրավունքների բյուրոյի հետ համատեղ: Ըստ վրացական գործակալության հաղորդման, համաժողովին կմասնակցեն Հայաստանի, Ադրբեջանի եւ Վրաստանի, ինչպես նաեւ Աբխազիայի եւ Հարավային Օսիայի զանգվածային լրատվամիջոցների ներկայացուցիչները:

Սա չորրորդ խորհրդաժողովն է ՀՔՎ նախագծի շրջանակներում, որի ժամանակ անդրկովկասյան լրագրողները կարծիքներ կփոխանակեն հրատապ մասնագիտական խնդիրների, մասնավորապես քարոզչության ժամանակակից մեթոդների, լրագրողական նոր մտածողության, էթնիկական հակամարտություններում լրագրողների դերի մասին: Խորհրդաժողովին մասնակից յուրաքանչյուր կողմ կներկայացնի որոշակի թեմաներով ընդարձակ զեկուցումներ, որից հետո տեղի կունենա եզրափակիչ բանավեճ, որի ժամանակ հիմնական ուշադրությունը կսեւեռվի Անդրկովկասում հակամարտությունների կարգավորման մեթոդների վրա:

Սփիտակում նշվեց պարենի համաշխարհային օրը

ՍՊԻՏԱԿ, 16 ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ: Պարենի անվտանգության առումով Հայաստանը որոշ երկրների համեմատությամբ առաջընթաց է արել. հանրապետությունում արտադրվում է էկոլոգիապես մաքուր սնունդ, թեեւ առկա է նաեւ մի շարք ապրանքատեսակների դեֆիցիտ: ՄԱԿ-ի մի շարք կազմակերպություններ նպատակ ունեն օժանդակել եւ խթանել պարենի ու սննդի արտադրությունը Հայաստանում: Այսպիսին է ՄԱԿ-ի հայաստանյան ներկայացուցիչ Կասիդա Չեկալովիչի գնահատականը, որը հայտնեց պարենի համաշխարհային օրվա՝ հոկտեմբերի 16-ի կապակցությամբ Սփիտակի «Օֆմա» ձեռնարկությունում տեղի ունեցած միջոցառման ժամանակ:

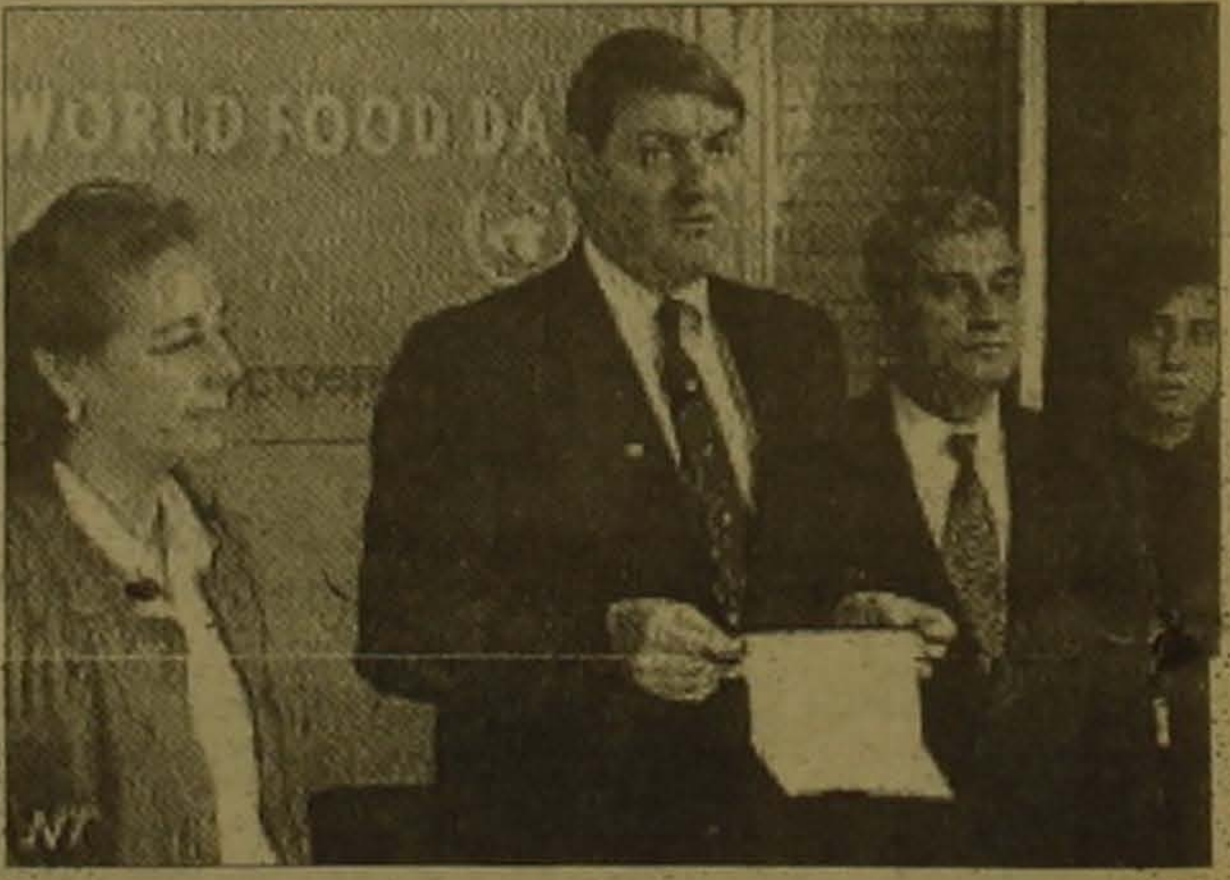

Ըստ նրա, այժմ, երբ Հայաստանը թեւակոխում է նոր փուլ, անհրաժեշտ է ներդրումներ իրականացնել մասնավորապես այն բնագավառներում, որոնք ապահովում են բնակչության կենսական կարիքները:

ՄԱԿ-ի ներկայացուցչության կողմից ընթերցվեց ՄԱԿ-ի Սննդի եւ գյուղատնտեսության կազմակերպության (FAO) գլխավոր տնօրենի ուղերձը, որում, մասնավորապես, տեղեկացվում էր, որ աշխարհում այժմ կա շուրջ 800 մլն թերասնվող մարդ, սովից ու թերասնումից ամեն օր մահանում է 36 հազ. երեխա: Այդ պատճառով 1997 թ.-ի Սննդի համաշխարհային օրվա թեման կրում է «Ներդրումը սննդի ապահովության մեջ» խորագիրը:

Միջոցառմանը ներկայացվեց նաեւ Սփիտակի շրջանի ֆերմերային տնտեսությունների արտադրանքը: Լոռվա մարզպետի տեղակալ Ստեփան Այվազյանը նշեց, որ Սփիտակը գյուղատնտեսական շրջան է եւ անհրաժեշտ ներդրումների դեպքում կարող է դառնալ Հայաստանի պարենի արտադրության շտեմարաններից մեկը: Որպես օրինակ նշվեց «Օֆմա» ձեռնարկությունը, որը կառուցվել է 88-ի երկրաշարժից հետո՝ Իտալիայի կառավարության ներդրումներով:

Իտալացի բարեգործների օգնությունը Սփիտակին

Լոռու մարզ էին ժամանել իտալական «Բարգամո-Սփիտակ-համերաշխություն» ընկերության ներկայացուցիչները: 90 թ.-ից ի վեր ընկերությունը բարեգործական ծրագիր է իրականացրել Սփիտակի հիվանդանոցի մայր Թերեզայի գթության քույրերի եւ նրա խնամած հիվանդ ու ծնողազուրկ 330 երեխաների օգնության շրջանակներում: Իտալիայում կազմակերպվել է Սփիտակի բժիշկների վերապատրաստում: Ծրագրերի իրագործման համար ծախսվել է ավելի քան 200 մլն իտալական լիր: Ընկերության Սփիտակի մասնաճյուղի նախագահ Վոլոդյա Բունիաթյանը հավաստիացրեց, որ այդ օգնությունները հատկացվում են առանց միջնորդության, ընկերության անդամների կողմից: Հյուրերի մասնակցությամբ Լոռու մարզպետարանում քննարկվեց 88 թ. երկրաշարժի տասնամյակի առթիվ մշակված միջոցառումների ծրագիր:

ՄԱՆՎԵԼ ՄԻԿՈՅԱՆ

«ԱԶԳ» ՕՐԱԹԵՐԹ
Հրատարակության է տարի
Հիմնադիր եւ հրատարակիչ
«Ազգ» թերթի հիմնադիր խորհուրդ
Երեւան 375010, Հանրապետության 47
ֆաքս 562941, AT&T (3742) 151065,
e-mail INTERNET: azg2@arminco.com
Գլխաւոր խմբագիր
ՅԱԿՈԲ ԱՒԵՏԻՔԵԱՆ / հեռ. 521635
Տնօրէն
ՍԱՐԳԻՍ ՍԱՐԳՍԵԱՆ / հեռ. 562863
Համակարգչային
ծառայութիւն / 581841
Apple Macintosh
համակարգչային շարուածքը
«Ազգ» թերթի
Յղումը «Ազգին» պարտադիր է
«AZG» DAILY NEWSPAPER
Editor
H. AVEDIKIAN / phone: 521635
47 Hanrapetoutian st.,
Yerevan, Armenia, 375010

ԱԶԳ

ընթացիկ

ԿՈՒՍԱԿՑԱԿԱՆ

Երվանդ Ազատյան. «Բուն ռամկավարներն աստիճանաբար համախմբվում են»

ԵՐԵՎԱՆ, 16 ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: Վերջին մեկ-երկու տարում Ռամկավար ազատական կուսակցության ներսում որոշակի բարդություններ են առաջացել: Դա վերաբերում է մասնավորապես 1995 թվականին այս կուսակցության Կենտրոնական վարչության ընտրությանը, ՌԱԿ կենտրոնատեղին Բեյրութ տեղափոխելու խնդրին: Կուսակցության մեջ առկա ճգնաժամային իրավիճակի եւ դրանից ելքերի մասին Արմենպրեսի թղթակցի հետ ունեցած զրույցում ՌԱԿ Կենտրոնական վարչության անդամ Երվանդ Ազատյանը նշեց, որ Բեյրութը վերջին շրջանում քաղաքացիական պատերազմի, հայ գաղութի նոսրացման պատճառով «ներհայաց» վիճակում է հայտնվել: Եվ կուսակցության կենտրոնը Բեյրութ տեղափոխելուց հետո ենթարկվելով այդ ղեկավար մարմնին, ՌԱԿ-ը ստիպված եղավ զբաղվել Բեյրութի թաղային խնդիրներով: Ըստ պրն Ազատյանի, 1995 թվականին Կիպրոսում տեղի ունեցած ժողովում ընտրված վարչությունը այսօր իր օրինական հիմքը կորցրել է, նույնիսկ հենց Բեյրութի մեջ:

Ներկայումս հիասթափություն է նկատվում այն մարդկանց մոտ, ովքեր ժամանակին հավատացել ու աջակցել են ՌԱԿ բեյրության խմբին: «Այն մարդիկը, որ նրանց իշխանության բերին, այսօր իրենք ապակայունացնելու, անոնց գործունեությունը խափանելու վիճակին մեջ կգտնվին», նշեց Երվանդ Ազատյանը: Սակայն, միեւնույն ժամանակ, այս իրավիճակը հնարավորություն է տալիս, որպեսզի կուսակցությունը ազատվի պատահական մարդկանցից, քանի որ բուն ռամկավարները աստիճանաբար համախմբվում են:

Իսկ թե ինչպես է պատկերացնում պրն Ազատյանը ՌԱԿ ներքին խմբավորումներին վերջ դնելու խնդիրը, ասաց, որ հանդարտ բանակցություններ են ընթանում ՌԱԿ հայտնի դեմքերի ու Բեյրութի ղեկավարների միջեւ՝ կուսակցության ղեկավար մարմնի կազմը վերանայելու համար:

Հարություն Կարապետյան. «Մեր ռազմավարությունն է չկորցնել մեր ինքնուրույնությունը»

Սկիզբը էջ 1

Կրկնում եմ՝ իրադարձություններն այնքան արագ են փոփոխվում, որ մենք վախենում ենք վնասել Հայաստանի, Ղարաբաղի գործին, որ մենք, չնայած պատրաստի բանաձեւ ունենք Ղարաբաղի հարցի վերաբերյալ, որոշում կայացրինք դա ընդունել որպես հիմք եւ լրացուցիչ տեղեկատվություն ստանալուց ու վերլուծելուց հետո միայն հրապարակել կամ ընդունել:

– Ղարաբաղի մասին համագումարի բանաձեւում մասնավորապես անհրաժեշտ է համարվում նպաստել «Ի պաշտպանություն ԼՂՀ» համահայկական համաժողովի անցկացմանը: Դա նշանակո՞ւմ է, որ ՀՌԱԿ-ն ակտիվ գործունեություն կծավալի այդ հարցում:

– Յուրաքանչյուր համաժողով սոսկ միջոցառում է: Մենք այն տեսնում ենք որպես համազգային համերաշխության դրսեւորումներից մեկը: Այդ միջոցառումից, իհարկե, տարբեր քաղաքական ուժեր, տարբեր գործիչներ սեփական շահը ձեռք կբերեն, բայց դա երկրորդական է, երրորդական է: Կարեւորն այն է, որ այդ համաժողովը ցույց տա մեր ազգի՝ եւ ընդդիմության, եւ իշխանության, բոլորի միասնականությունը: Մի հարցում մենք պե՞տք է համերաշխ լինենք: Եթե այդպես լինի, ուրեմն մենք մասնակցում ենք: Միավորող բոլոր ջանքերին մեր կուսակցությունը մասնակցել է:

– Մոտ ապագայում ՀՀ ԱԺ-ի ընտրություններ են: ՀՌԱԿ-ն, իհարկե, չի կարող անմասն մնալ ներքին քաղաքական գործընթացներում: Ինչպիսի՞ն է լինելու կուսակցության դիրքորոշումը, կեցվածքը:

– Ընտրությունների հարցը չի քննարկվել համագումարում: Բայց կա մի խնդիր, որի մասին կուզենայի խոսել: Երբեմն ասում են, որ եթե կուսակցությունը պառլամենտում տեղեր չունի, դադարում է պառլամենտական կուսակցություն լինելուց: Դա այդպես չէ: Եթե քաղաքական կազմակերպությունն ընդունում է պառլամենտական ձեւերը, պառլամենտարիզմը, եթե նույնիսկ տեղ չունի պառլամենտում, նա պառլամենտական կուսակցություն է: Կամ հարցը շրջելով՝ Հայաստանում արդյո՞ք խորհրդարանում տեղեր զբաղեցնող բոլոր կազմակերպությունները իրական կուսակցություն են: Մենք ընդունում ենք քաղաքական պայքարի ժողովրդավարական, պառլամենտական ձեւերը: Իհարկե, լավ կլիներ, որ մենք խորհրդարանում խմբակցություն ունենայինք, ինչպես ունեինք ժամանակին, բայց եթե հիմա չունենք, ողբերգություն չէ: Եվ նվաճումներից մեկը ՀՌԱԿ-ի համար ես համարում եմ այն, որ շատ քիչ քաղաքական կազմակերպություններ կան Հայաստանում, որ պարտվելով խորհրդարանական ընտրություններում, չանհետացան, այլ ընդհակառակը, ուժեր հավաքեցին: Ես գտնում եմ, որ դա մեր նվաճումն է: Մենք գտանք այլ ձեւեր. քաղաքական գործունեության դաշտը, հատկապես Հայաստանում, չի սահմանափակվում միայն պառլամենտով: Բայց ապագա ընտրություններին մենք պատրաստվում ենք արդեն, իսկ թե ո՞ւմ հետ նաեւ՝ արդեն մարտավարության հարց է: Մեր ռազմավարությունն այն է, որ չկորցնենք մեր ինքնուրույնությունը: Իսկ մարտավարությունն արդեն կհուշի մեզ, թե ո՞ւմ հետ, ինչպե՞ս եւ ե՞րբ:

– Այսօր խոսակցություններ են գնում, որ հարկավոր է ընդունել մի օրենք, որը գործում է Շոտլանդիայում, Նիդեռլանդներում, ըստ որի, եթե կուսակցությունը երկու անգամ ընտրություններում պարտվում է, համարվում է, այսպես ասած, խաղից դուրս:

– Նախ ասեմ, որ ՀՌԱԿ-ը չի պատրաստվում երկրորդ անգամ պարտվել, եւ հետո՝ Հայաստանը ոչ Հոլանդիա է, ոչ էլ Շոտլանդիա: Եթե այնտեղ կայացած ժողովրդավարական համակարգ կա, այնտեղ գուցե դա նորմալ է: Հայաստանում եւ ժողովրդավարությունը, եւ բազմակուսակցական համակարգը կայացման գործընթացում են: Եվ այդ փորձերի մեջ ես միայն տեսնում եմ միջկուսակցական, բազմակուսակցական դաշտի մոդելավորում, այսինքն, բազմակուսակցականությունը մոդելավորվում է արհեստականորեն: Այդ փորձերը դատապարտված են անհաջողության:

– ՀՌԱԿ-ը պահպանո՞ւմ է իր ցենտրիստական դիրքորոշումը:

– Այո, մենք հավատարիմ ենք մեր ցենտրիստական դիրքորոշմանը եւ դա իր արտացոլումն է գտնում ոչ միայն մեր ծրագրային դրույթների մեջ: Դա նաեւ մեր վարվելակերպն է: Դա, իհարկե, շատ անշնորհակալ դիրք է: Հայաստանում կարող էր հաղթել միայն մի ցենտրիզմ, որի կենտրոնում գտնվում է Նախագահը՝ իր կուսակցությամբ: Մյուս կուսակցությունները, որոնք հավակնում են քաղաքական դաշտի կենտրոնը զբաղեցնելուն, դատապարտված են հարվածների՝ եւ աջից, եւ ձախից: Սա ողբերգություն չէ, բայց դրամա է:

– Ամփոփենք:

– Ամեն ինչ լավ է, նորմալ է: Հանգիստ, շտապել պետք չէ: Ես ունեմ մի կարգախոս՝ պետք չէ շտապել:

Հարցազրույցը վարեց
ԱՐԹՈՒՐ ՂՈՒԿԱՍՅԱՆԸ
«Միր» գործակալության
հատուկ «Ազգի» համար

ՍՈՑԻԱԼԱԿԱՆ

«Շատ տեղացիներ կերազեին նման բնակարան ունենալ»

Չբնակեցված մեծ թվով քոթեջներ ենթակա են վերաբաշխման

«Մինչեւ օրս հանրապետությունում կառուցվել է 1100 քոթեջ, այս տարի, ամենայն հավանականությամբ, կավարտվի եւս 470 քոթեջների կառուցումը», հայտնեց ՀՀ սոցիալական ապահովության նախարարության փախստականների եւ բնակչության տեղաշարժի վարչության պետ Մեխակ Գաբրիելյանը: Նրա ասելով, փախստականներին քոթեջների բաշխումը մինչեւ օգոստոս ամիսը եղել է չկանոնակարգված: Օգոստոսի 9-ին կառավարությունն ընդունել է համապատասխան որոշում եւ հաստատել բնակարանի կարիք ունեցող փախստականների հաշվառման ու բաշխման կարգը: Այնուհետեւ սոցապնախարարի հրամանով կազմվել է հանձնաժողով, որի խնդիրը հերթացուցակները կանոնակարգելն է եւ աշխատանքները կազմակերպելը:

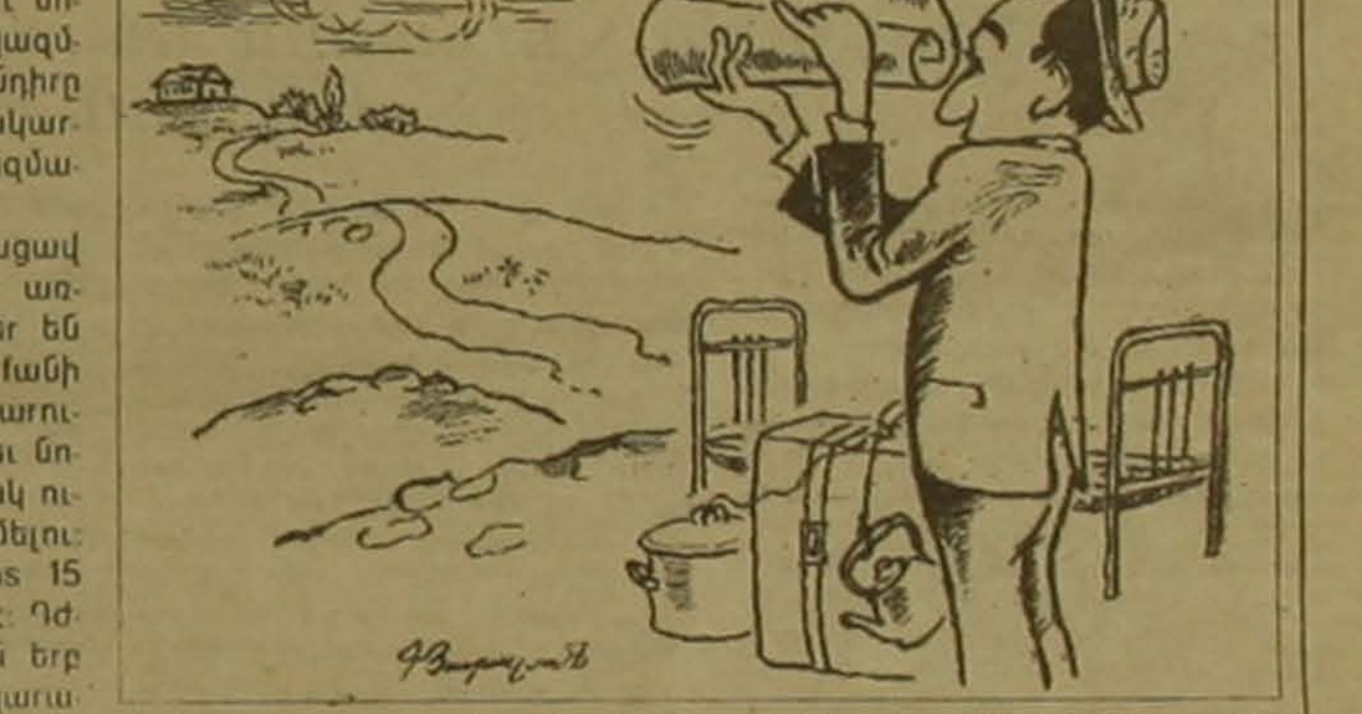

Պրն Գաբրիելյանը դժվարացավ ստույգ ասել, թե ընդհանուր առմամբ որքան փախստականներ են սպասում բնակարանահերթի, քանի որ դիմումների ընդունումը շարունակական պրոցես է եւ մինչեւ նոյեմբերի 15-ը դեռեւս ժամանակ ունեն հերթացուցակները կազմելու: Նախնական տվյալներով, մոտ 15 հազար ընտանիք կարիքավոր է: Դժվարացավ ասել, թե բոլորին երբ կարող են ապահովել բնակարանով, քանի որ դրա համար անհրաժեշտ է մոտ 100 մլն ԱՄՆ դոլար, սակայն ՄԱԿ-ի հատկացրած միջոցներն էլ այդ առումով բավարար չեն:

Պրն Գաբրիելյանն ավելացրեց, որ իրենք չեն կարող սպասել մինչեւ հերթացուցակի ամբողջական կազմումը եւ շարունակում են բնակարանների բաշխումը: Անցյալ շաբաթ Բաղրամյանում կառուցված 23 բնակարաններից բաշխվել է 21-ը, 5 բնակարան հատկացվել է Երեւանի ժամանակավոր կացարաններում բնակվող փախստական ընտանիքների: Բնակարաններից երկուսն առայժմ թափուր են՝ երեք սենյականոցների համար համապատասխան թեկնածու չլինելու պատճառով: Վարչության պետը հանձնարարել է ժամանակավոր կացարաններից գտնել 6-7 հոգանոց ընտանիք եւ ուղարկել Բաղրամյան: Վերջինս հավաստիացրեց, որ այնտեղ խմելու ջրի հարցն արդեն լուծված է, եւ շինարարությունը շուտով կսկսվի: «Երբ ոռոգման ջրի հարցն էլ լուծվի, մեկ-երկու տարում կարելի է դրախտի վերածել»:

Նշված 470 քոթեջներից 56-ը նույնպես արդեն բաշխվել է Արարատի Ոսկետափ գյուղում: Շինարարական աշխատանքներն ավարտման փուլում են, եւ առաջիկա երկու-երեք ամսում բոլոր բնակարանները տերեր կունենան:

Մեր այն հարցին՝ արդյո՞ք բաշխված բոլոր տներում են փախստականները բնակվում, պրն Գաբրիելյանը պատասխանեց, որ շատ փախստականներ ժամանակին բնակարաններ են ստացել, սակայն այսօր հանրապետությունում չեն, ստացել են, սակայն չեն բնակվում: Այդ իսկ պատճառով, մայիս ամսին կազմվել է հանձնաժողով, որը հանրապետությունով մեկ ստուգել է չբնակեցված քոթեջների թիվը: «Մեր նախնական հետազոտություններով, առանց այլեւայլության, հանրապետությունում 35 քոթեջ ենթակա է վերաբաշխման, իսկ 110-ը լրացուցիչ ստուգման կարիք ունեն», հայտնեց վարչության պետը՝ մեկնաբանելով, որ հանձնաժողովի երկու-երեք այցելությունների ընթացքում բնակարանները թափուր են եղել, սակայն հարեւանները փորձում են ապակողմնորոշել հանձնաժողովին: Պրն Գաբրիելյանի ասելով, քոթեջների բաշխման նոր ընդունված կարգը իրենց թույլ է տալիս եւ տարին մեկ անգամ փոփոխություն կատարել ընդհանուր հերթացուցակում, եւ վեց ամիս չբնակվելու դեպքում չեղյալ համարել փախստականի հետ կնքված պայմանագիրը ու քոթեջը հանձնել մեկ ուրիշի: Առայժմ չեն ճշտել՝ ուղղակի այս սկզբունքով շարժվե՞ն, թե՞ դատարանի միջոցով հարցը լուծեն:

Քոթեջներում չբնակվելու կամ քոթեջներից հրաժարվելու պատճառը վարչության պետը հիմնականում պայմանավորեց նրանց քաղաքաբնակի հոգեբանությամբ, չնայած այդ էլ մեծ դեր չի խաղում՝ «Կապանն էլ քաղաք է, սակայն այնտեղից էլ են ձգտում Երեւան տեղափոխվել»: Սա էլ բացատրվում է նրանով, որ Երեւանում ապրելու հնարավորություններն անհամեմատ մեծ են: Այդ է նաեւ պատճառը, որ հանրակացարանային վատ պայմանները նրանք գերադասում են քոթեջներից, մինչդեռ՝ «տեղացիներից շատ տուն չունեցողներ կերազեին նման առաջարկ ստանալ»:

Պրն Գաբրիելյանը հայտնեց նաեւ, որ փախստականները քոթեջներից կամովին հրաժարվում են [illegible] դեպքում: Վերջերս մեկը հրաժարվել է Ոսկետափի իր բնակարանից, պատճառաբանելով, որ մեկ սենյականոցը փոքր է 4 հոգանոց ընտանիքի համար: Սակայն երբեք չի պատահում, որ բնակարանով ապահովված փախստականը կամովին հրաժարվի քոթեջից: Նման հարցերում մնում է հետեւողական լինել: Վերջերս վարչությունը պարզել է, որ Նորվեգիայի կառավարության կողմից Արզնիի Գեսաշեն թաղամասում կառուցվող 92 տներից բաժին է հասել արդեն իսկ տներով ապահովված երեք ընտանիքների: Կոտայքի մարզպետի հետ բանակցություններ են տարվում՝ դրանք անտուններին հատկացնելու համար:

Ավելացնենք, որ վարչությունը փաստացի հոգ է տանում միայն Ադրբեջանից բռնագաղթածներին, իսկ Արցախից ու Շահումյանից բռնագաղթածներին առաջարկում են վերադառնալ Արցախ, ուր վերաբնակվելու համար նրանց տներ են առաջարկվում գյուղերում:

ՄԱՌԱ ՊԵՏՐՈՍՅԱՆ

Հայ փրկարարների ուսուցում Գերմանիայում

ԵՐԵՎԱՆ, 16 ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ: Հայաստանի արտակարգ իրավիճակների վարչությունում (ԱԻՎ) մշակվել է բնական աղետների հետեւանքների դեմ պայքարի ասպարեզում Գերմանիայի հետ բազմամյա համագործակցության համալիր պլան: Դա ներառում է 25 ծրագիր, որոնց թվում՝ փրկարարական կադրերի ուսուցում Գերմանիայում, տեխնիկական վերազինման, սողանքների դեմ պայքարի ծրագրեր, բնական աղետներից տուժածների սոցիալական աջակցության ճգնաժամային կենտրոնի ստեղծում եւ այլն:

Ինչպես հաղորդեց ՀՀ ԱԻՎ պետի խորհրդական Ռուդոլֆ Գեւորգյանը, պլանը նախատեսում է լայն համագործակցություն գերմանական «Տեխնիշես-Հիլֆսվերկ» կազմակերպության հետ, որը մտնում է ներքին գործերի դաշնային նախարարության մեջ, զարգացման դաշնային նախարարության, Գերմանիայի տեխնիկական համագործակցության եւ զարգացման ընկերության հետ եւ այլն: Պլանն արդեն ներկայացվել է գերմանական կողմի քննարկմանը:

Այն հարցին, թե ինչու է համագործակցության առաջնայնությունը տրվել հենց Գերմանիային, պրն Գեւորգյանը պատասխանեց, որ բնական աղետների հետեւանքների դեմ պայքարի տեխնիկական աջակցության բնագավառում Գերմանիան եւ կազմակերպական, եւ տեխնիկական պլանում եվրոպական այլ երկրների համեմատությամբ ավելի լավ է նախապատրաստված:

Ի լուր լրագրողների

Մամուլի ազգային ակումբը «Սփյուռք» ծրագրի շրջանակներում լրագրողներին հրավիրում է հանդիպման «Արմինյըն Օբզերվըր» թերթի գլխավոր խմբագիր Օշին Քեշիշյանի (Լոս Անջելես) եւ ԱՄՆ ՌԱԿ մամլո դիվանի ատենապետ, հրապարակախոս Երվանդ Ազատյանի հետ:

Հանդիպումը կկայանա այսօր հոկտեմբերի 17-ին, ժամը 12:00-ին ՄԱԿ-ի հասարակական տեղեկատվության սրահում:

ՄԱՄՈՒԼԻ ԱԶԳԱՅԻՆ ԱԿՈՒՄԲ

«Այսօր ՀՌԱԿ-ը կայուն, ինքնավստահ կազմակերպություն է»

Հատվածներ Հարություն Կարապետյանի՝ ՀՌԱԿ 7-րդ պատգամավորական ժողովում արտասանած զեկույցից

Սոցիալ-քաղաքական

Հավելեմ ժամանակաշրջանը հարուստ էր իրադարձություններով թե հանրապետության, թե Հայաստանի Ռամկավար ազատական կուսակցության կյանքում: Յուրաքանչյուր կուսակցություն գործում է որոշակի կոնկրետ քաղաքական միջավայրում, և միջավայրի ազդակները շատ կարևոր են կուսակցության գործելակերպի, ուղեգծի ստրատեգիայի և տակտիկայի համար:

Քաղաքական զարգացումները Հայաստանում մեկ նախագահության գնահատելու պայմանի դեմքում հարկադրաբար ձևավորվում է միայն հետևյալ բնորոշումը՝ նահանջ նվաճված ժողովրդավարությունից և ազատականությունից: Մենք դա ցավով ենք արձանագրում:

Ազատ, բայց ոչ արդար մթնոլորտում ձևավորված Ազգային ժողովը դարձավ քաղաքական դաշտում նահանջի շարունակողը: Բնական է, որ այսպիսի անառողջ քաղաքական միջավայրում իրականացված Հայաստանի Հանրապետության Նախագահի ընտրությունները զերծ չէին կարող մնալ քաղաքական ախտահարումից:

Անկասկած ժողովրդավարությունը ենթադրում է համապատասխան, ես կասեի ձևախեղված քաղաքական ընդդիմություն: Նրա ղեկավարներն իրենց գործողություններով փաստարկեցին «նմանության» աստվածաշնչային ճշմարտությունը: Ստանալով ընտրողների աննախադեպ վստահությունը (առնվազն 40 տոկոս ձայներ) անտեսեցին հասարակության շահերը և առաջնորդվեցին իշխանատենչության և նախկին գործընկերների, համախոհների նկատմամբ վրեժխնդրության մղումով:

ՀՌԱԿ-ը կանխատեսելով նման զարգացումները, առաջնորդվեց սխալը նվազագույնի հասցնելու սկզբունքով: Պաշտպանելով հանրապետության ներկայիս նախագահի թեկնածությունը, ՀՌԱԿ-ը փաստորեն պաշտպանեց հասարակական կայունությունը և նպաստեց հասարակությանը նոր հեղափոխական ալիքից զերծ պահելուն:

Նախագահական ընտրություններին հաջորդած դեպքերը դառը դաս էին բոլոր՝ թե իշխանավոր, թե ընդդիմադիր քաղաքական ուժերի համար, նաև ընտրողների համար, հասկանալու որ հասարակության առջև պատասխանատվության բեռը ավելի մեծ չափով դրված է նաև իրենց վրա: Այո, նաև ընտրողների վրա:

Այսօր ևս ՀՌԱԿ-ը կարևորագույն խնդիր է համարում նպատակների հստակ ձևակերպումը և դրանց ապահովման միջոցները՝ բարեփոխումների առանցքը համարելով մարդուն, նրա արժանապատիվ կյանքը: Սա այն սկզբունքային առանձնահատկությունն է, որը մեզ՝ ռամկավար-ազատականներիս տարբերում է Հայաստանի Հանրապետությունում գործող և ազատական անվան տակ հանդես եկող մյուս կուսակցություններից:

Այդպիսի ընկալումն է պայմանավորել ՀՌԱԿ ողջ գործունեությունը և մասնակցությունը իշխանության համար պայքարին: Այո, եկեք իրերը կոչենք իրենց անուններով. մենք չենք ցասում: Ընդ որում թե հանրապետությունում հաստատված քաղաքական պայմանները և թե ներկուսակցական զարգացումները ՀՌԱԿ Հանրապետական վարչությանը հարկադրել են գործել առավելապես, ես կասեի էքստրեմալ պայմաններում: Պահպանել և ամրապնդել կուսակցությունը, մի կողմից, և մյուս կողմից՝ օժանդակել սոցիալական բարեփոխումների իրականացմանը: Սա է եղել մեր խնդիրը քաղաքական նոր պայմաններում, որն ըստ մեր կարծիքի, սկիզբ առավ Ազգային ժողովի ընտրություններով: Այդ ընտրություններով սկսվեց քաղաքական զարգացման նոր պարբերաշրջան, որը մեր գնահատմամբ, ինչպես արդեն ասացի, նահանջ է ժողովրդավարական և ազատական ձեռքբերումներից:

Այսպիսի քաղաքական մթնոլորտը ոչինչով չէր կարող նպաստել գործարարության զարգացմանը: Միևնույն է, որքան էլ շեփորվեն ազատական ձեռքբերումները, գործարարության զարգացման անհրաժեշտ պայմանները, որոնք վերջին հաշվով հանգում են սեփականության անձեռնմխելիության սկզբունքին, ավելի անկատար են, քան կարող էին լինել:

ՀՌԱԿ-ը սոցիալական բարեփոխումները համարում է միջոց սոցիալական նպատակների ապահովման համար և չարդարացված է գտնում հասարակության կրած զրկանքները ու տնտեսության կորուստները և մերժում է, դրանք որպես անցման շրջանի անխուսափելի տուրք ներկայացնելու փորձերը: Տնտեսական համակարգի արտադրողականության նվազումը, արտադրության ծավալների աննախադեպ կրճատումը, բնակչության եկամուտների և կենսամակարդակի անկումը փաստարկում են, որ «բարեփոխումները» իրագործվել են առանց իրատեսական ծրագրերի ու ոչ արհեստավարժ կատարողների կողմից, իսկ իշխանությունների ջանքերը իրավիճակը շտկելու ուղղությամբ անբավարար են եղել:

Ստեղծված կացությունից դուրս գալու միջոցը իրական սոցիալական բարեփոխումներն են: Բարեփոխումների առանցքային խնդիրների կապակցությամբ ՀՌԱԿ-ը գտնում է, որ սոցիալական համակարգի հիմքն ապահովող մասնավորեցման գործընթացը Հայաստանի Հանրապետությունում փոխարինվել է «սեփականաշնորհմամբ», որը արտադրական կառույցների փոշիացման և անդամալույծի վերածման հիմնական պատճառներից է: ՀՌԱԿ բոլոր զգուշացումները անտեսվել են իշխանությունների կողմից:

Կուսակցությունը չի կարող գոհացնել իշխանությունների որդեգրած սոցիալական քաղաքականությունը: Եվ դա ոչ թե մաքուր քաղաքական պահվածք է, հասարակության մեջ էժան հեղինակություն ձեռք բերելու նպատակով, այլ քաղաքական դիրքորոշում, որը բխում է ՀՀ Սահմանադրությունից և ՀՌԱԿ-ի ծրագրից:

ՀՌԱԿ-ի գնահատմամբ, ներկա վարչակազմը, հավաստելով իր հավատարմությունը կերտելու ազատականությանը, խարխլել է ազատականության գաղափարը, հենց անտեսելով հասարակության սոցիալական պաշտպանվածության և ապահովության անհրաժեշտությունը:

Ոչ մի կառուցողական նպատակներով կամ էլ Ղարաբաղյան հակամարտությունով այս չարիքները արդարացնել չի կարելի, քանի որ ստեղծված ծանր սոցիալական կացության պատճառները իշխանությունների կողմից տարվող սոցիալ-տնտեսական քաղաքականության մեջ են: Այն քաղաքականության, որը բնորոշ է միայն բիրտ կապիտալիզմին և որը մերժվել է Համաշխարհային լիբերալի կողմից:

Ինչպես հավաստիացնում են տնտեսական աղբյուրները, տարեսկզբից սխալը պետք է ուղղվի՝ սոցիալական քաղաքականությունը կհասցեագրվի ընտանիքներին հաշվարկելով տեսական բյուջեում ըստ սննդի միջին սպառողական զամբյուղի, որը դեռ պետք է որոշվի:

ՀՌԱԿ-ը գտնում է, որ այդ ճանապարհը ևս ժողովրդի սոցիալական վիճակը չի բարելավի: Քանի որ բյուջեի հնարավորությունները չափազանց սուղ են, հետևաբար չնչին չափի ընտանեկան նպաստները ի վիճակի չեն լինի ինչ-որ կերպ բարելավել ժողովրդի կենսամակարդակը:

Ելքը մեկն է՝ կոսմետիկական միջոցներից անցնել տնտեսավարման կտրուկ առողջացմանը՝ այսինքն հող ստեղծել միջին խավի զարգացմանը, որը վերջ կտա հասարակության բևեռացմանը և կնպաստի սոցիալական քաղաքականության իրականացմանը պետության կողմից:

Ղարաբաղյան հիմնահարց

Թերի և նահանջ տվող ժողովրդավարություն ու ազատականություն, երկարատև լճացման մեջ գտնվող տնտեսություն. այսօր այսպիսի պատկերով է ՀՀ ներկայանում միջազգային հանրությանը: Տնտեսական (նավթային), քաղաքական (ժողովրդավարություն) լծակների բացակայության միայն աշխարհաքաղաքական գործոն լինելը (այն էլ մեզանից անկախ) խոչընդոտ է դառնում Ղարաբաղյան խնդրի արդարացի լուծման ճանապարհին:

Արդեն 7-րդ տարին է, ինչ Լեռնային Ղարաբաղի Հանրապետությունը գոյություն ունի որպես անկախ պետություն, ինչին նա հասել է միանգամայն օրինական ճանապարհով միջազգային իրավական հիմնարար սկզբունքների, նորմերի և գործող օրենքների կիրառման, պատմական արդարության վերականգնման հիման վրա: Այնուհետև անմարդկային զրկանքների և հայրենիքի հայ զավակների արյան գնով հերոսաբար պաշտպանելով իր ազատությունն ու անկախությունը, արցախահայությունը, Հայաստանի և Սփյուռքի իր եղբայրների և քույրերի անվերապահ ու ազգանվեր աջակցությամբ ձեռնամուխ եղավ անկախ պետականության հաստատման անդառնալի գործընթացին:

Սակայն օգտվելով աշխարհաքաղաքական նոր միտումներից, ձգտելով պահպանել կամ ընդլայնել ազդեցության ոլորտները, առաջ քաշելով նավթային գործոնը, արհամարհելով ազգերի ինքնորոշման սկզբունքը և գերադասություն տալով պետությունների տարածքային ամբողջականության սկզբունքին, մի շարք պետություններ, միջազգային կազմակերպություններ իրենց դիրքորոշումներով և գործելակերպով, հատկապես Լիսաբոնյան գագաթաժողովից հետո ձգտում են Լեռնային Ղարաբաղի Հանրապետությունը ենթարկել Ադրբեջանին, ինչը մեր գնահատմամբ և ըստ էության նշանակում է Արցախի գաղութացման և վերջին հաշվով արցախահայության ցեղասպանության հանցավոր աջակցություն:

ՀՌԱԿ-ը գտնում է, որ ստեղծված իրավիճակում, երբ Ղարաբաղյան հակամարտության վերջնական կարգավորումը պահանջում է երկար ժամանակ և հայ ժողովրդի, նրա բոլոր հատվածների, կուսակցությունների և հասարակական կազմակերպությունների համախմբումն ու միակամությունը, անընդունելի են թե արտաքին ճնշումներին ենթարկվելու հետևանքով և տնտեսական սահմանափակ հնարավորությունների պայմաններում իբր «իրատեսական» քաղաքականության պատրվակով ՀՀ բարձրաստիճան շրջանակներում վերջերս ծնունդ առած և ժամանակի միջոցով տարածվող անելանելիության ու անկումային տրամադրությունները, թե ժողովրդի այսօրվա ծանր վիճակը միայն Ղարաբաղյան հակամարտությամբ պայմանավորելու փորձերը, և թե քաղաքական շահարկումներն ու անտեղի բանավեճերը:

Ներկուսակցական հարցեր

Հավելեմ ժամանակաշրջանում ներկուսակցական իրավիճակը մեծապես պայմանավորված է եղել հանրապետությունում տիրող քաղաքական իրադրությամբ, ստեղծված քաղաքական դաշտը վերածելու նպատակով որոշակի քաղաքական ուժերի, իշխանական որոշ շրջանակների հովանավորությամբ կազմակերպված կուսակցության միասնականությունը խարխլելու, կուսակցությունը պառակտելու անհեթեթ փորձերով, ինչպես նաև կուսակցության ներսում ծնունդ առած տարբեր գործոններով՝ սոցիալական և քաղաքական պատվեր կատարող առանձին «հեռացված» վարչականների և պատասխանատուների քաղաքական արկածախնդրությամբ, հակառազմավարական կեցվածքով և հակակուսակցական գործելով, մյուս կողմից Հանրապետական վարչության որոշ սխալներով և բացթողումներով, և այդ ամենի հետևանքով կուսակցությունում ստեղծված հիասթափությամբ, անհանդուրժողականության և անվստահության մթնոլորտով, որոշ անդամների և Հանրապետական վարչության միջև առաջացած փոխադարձ անհիմն ու անառողջ կասկածանքներով և որոշակի լարվածությամբ:

Բարդ, հակասական մտահոգություններով ու դժվարություններով լի մի իրավիճակ, որը ի դեմս ՀՌԱԿ Հանրապետական վարչության և մեր կուսակցականների մեծ մասի, արդեն հաղթահարվել է սթափ, իրատեսական մոտեցման, բարձր գիտակցության, հանդուրժողականության և հետևողական աշխատանքի շնորհիվ, և արդյունքում կուսակցության ներսում հաստատվել է կայուն, առողջ և գործնական մթնոլորտ, ինչն իր հերթին հնարավորություն է տվել «մարելու», հաստատելու ամրապնդելու և ընդլայնելու կուսաշարքերը, պահպանելու կուսակցությունը և ապահովելու նրա զարգացման ներկուսակցական հիմքերը:

ՀՌԱԿ Հանրապետական նորընտիր վարչության, Դիվանի, ակումբների և շրջանակների գլխավոր խնդիրն է՝ ամրապնդել ստեղծված ներկուսակցական կայունությունը, կուսակցական կարգապահությունը և միասնականությունը, ընդլայնել կուսաշարքերը, կատարելագործել կուսակցական աշխատանքը, այն ծառայեցնելով կուսակցության խնդիրներին և նպատակներին, հանրապետության քաղաքական դաշտում կուսակցության դերի բարձրացմանը: Սա է կարևորը:

Այս առումով առանձնակի կարևորություն է ստանում տեղական ինքնակառավարման, ինչպես նաև Ազգային ժողովի առաջիկա ընտրություններում ակտիվորեն մասնակցելու խնդիրը:

ՀՌԱԿ-ՌԱԿ

Հայաստանի Ռամկավար Ազատական կուսակցության հաստատումը մեր հայրենիքում փաստորեն ավանդական Ռամկավար Ազատական կուսակցության հայրենադարձությունն էր: Ավելի քան հարյուրամյա ավանդույթներ ունեցող ՌԱԿ-ը հիմնադրման օրից ի վեր որդեգրել է «Միշտ հայրենիքի հետ» սկզբունքը եղել է միջկուսակցական համախմբության և ազգային միասնության դավանող կազմակերպություն: Այսօր հայրենատիրական աշխատանքների ծավալման գործում ավելի է կարևորվել սփյուռքում ազգային կազմակերպությունների և առաջին հերթին ավանդական մեր կուսակցությունների դերը:

Ցավոք, Կիպրոսում 1995 թ. սեպտեմբերին գումարված 19-րդ ընդհանուր պատգամավորական ժողովից ի վեր այդ կուսակցության ներքին կյանքը տագնապալի զարգացումներ ապրեց, որում անկասկած իրենց դերը կատարեցին ժողովրդական գործընթացի դժվարին զարգացումները Հայաստանի Հանրապետությունում և իշխանության մոտ այն ժամանակ կանգնած, բայց օբյեկտիվորեն պետականության դեմ գործող առանձին անհատների ծավալած ամբարտավան գործունեությունը:

Նորընտիր Կենտրոնական վարչությունը ոչ միայն չդիմակայեց այդ անցանկալի զարգացումներին, այլև զգաստության և երկխոսության կոչերին հակառակ, որդեգրեց անհանդուրժողականության և հիմնախնդիրները երկարաձգելու ուղին, թաքնվելով լոզունգային հայրենասիրության ետևում, քաղաքականության սկզբունքներն ու անձնական հարաբերությունները շփոթեց քաղաքական խմբակային գործունեության հետ: Արտերկրյա բեյրության կենտրոնական վարչությունը խորացրեց հակասությունները ՌԱԿ առանձին շրջանների, ՌԱԿ նոր և հին վարչությունների և վերջիններս ընդգրկված ազգային ճանաչված գործիչների միջև:

Միայն ափսոսանքով կարող ենք արձանագրել, որ ՀՌԱԿ քայլերը՝ ուղղված համաձայնության վերահաստատմանը, անարձագանք մնացին բեյրության կենտրոնական վարչության գործիչների կողմից, որոնք իրավիճակը ավելի վատթարացրին կուսակցության շարքերից «արտաքսելով» վաստակաշատ և ազգային-քաղաքական մեծ փորձ ունեցող ՌԱԿ կուսակցական մի շարք գործիչների: Նման քայլերով, փաստորեն, բեյրության կենտրոնական վարչությունն իրենից վանեց ՌԱԿ բազմաթիվ շրջանակներին, հայրենիքում թե սփյուռքում համակիր զանգվածներին: Ավելին, փորձ արվեց այս վնասաբեր գործունեությունը նաև Հայաստանում շարունակելու: Հայաստանի Հանրապետության Սահմանադրությունն ու օրենքները շրջանցելու նպատակով ՌԱԿ Բեյրության կենտրոնական վարչությունը «հասարակական կազմակերպություն» անվան տակ Երևանում նախ հիմնեց իր ներկայացուցչությունը, ապա փորձեց սեփականացնել ՀՌԱԿ-ին գաղափարակից «Ազգ» օրաթերթը, պառակտել Հայաստանի Թեքեյան մշակութային միությունը:

ՀՌԱԿ Հանրապետական վարչությունը հայտարարում է, որ այսուհետ ևս գործելու է նպատակ հետապնդելով ռամկավար ազատական գաղափարախոսությունը կրող սփյուռքյան կազմակերպությունների, քաղաքական թե հասարակական կազմակերպությունների միավորումը, նրանց միջև համագործակցությունն ու համախոհությունը ամրապնդելը, միշտ առաջնորդվելով ՀՀ օրենքներով և հայոց պետականության շահերով:

1997 թ. փետրվարին գումարված ՌԱԿ-ՀՌԱԿ ընդհանուր ժողովը, որի ընթացքում խոսակցություն էր ծավալվել ՌԱԿ կենտրոնատեղին Հայաստան տեղափոխելու նպատակահարմարության մասին: Ժողովի մասնակիցները համաձայնել էին, որ այդ քայլը վաղաժամ է: Առավել ևս, որ Հայաստանի օրենսդրությունն առայժմ թույլ չի տալիս այդ անել: Մինչդեռ սփյուռքահայությունը, մասնավորապես ռամկավարական շրջանակները կամ նրանց համակիրները, որ զգալի բանակ են կազմում, Հայաստանը ինչպես և խորհրդային ժամանակներում, դիտում են որպես իրենց հայրենիքը, որի կյանքին ուզում են մասնակցել ոչ միայն հյուրի կարգավիճակով: Այստեղից հայաստանյան հասարակական կյանքին սփյուռքահայերի լիարժեք մասնակցությունը խթանելու նպատակով ռամկավարական (դեմոկրատական իմաստով) ուղղության հասարակական կազմակերպություն ստեղծելու գաղափարը, որը որոշեցինք «Ռամկավարական համահայկական համախմբում» (ՌՀՀ) անվանել: Այն գրանցվեց 1997 թ. հուլիսի 11-ին: Սա բաց դռներով կազմակերպություն է, որին կարող են անդամակցել բոլոր նրանք, ովքեր ընդունում են կազմակերպության նպատակները և կանոնադրությունը՝ անկախ կուսակցական պատկանելությունից:

Այսօր ՀՌԱԿ-ը, հաղթահարելով իրեն բաժին ընկած դժվարությունները և պատրաստ լինելով հարկ եղած դեպքում անցնել ցանկացած փորձությունների միջով՝ կայուն, ինքնավստահ քաղաքական կազմակերպություն է: Կարելի է ասել մենք մտնում ենք ՀՌԱԿ-ի, որպես հանգիստ ուժի իդեալին:

Մեր փորձառու ընկերներից մեկը վերջերս համեմատեց այսօրվա ՀՌԱԿ-ը մի ինքնաթիռի հետ, որը անցել է տեխսպասարկում, անձնակազմը զբաղեցրել է իր տեղերը, վառելիքը լցված է և պատրաստվում է թռիչքի:

Ո՞ր ուղղությամբ: Սա է հարցը: Եվ այս հարցին մենք պետք է պատասխան գտնենք միասին:

ԱԶԳ

Միջազգային

Մի քանի շաբաթ առաջ ամերիկյան «Թայմ» շաբաթաթերթի խմբագիրները հրապարակի գաղափար հղացան իրենց աշխարհասփյուռ ընթերցողներին հարցում ուղղելու, թե ովքե՞ր են «20-րդ դարի 100 ամենանշանավոր անձնավորությունները», նպատակ ունենալով 1998-ի մարտից հատուկ շաբաթաթերթի համարներ թողարկել այդ հարցման հաղթող ճանաչված նշանավոր մարդկանց մասին։ «Թայմի» հետ համագործակցությամբ յուրաքանչյուր հատուկ համարին զուգահեռ CBS լրատվական գործակալությունը եթեր է հեռարձակելու մեկ ժամ տեւողությամբ հաղորդում այդ անձնավորության մասին։

Խեղճ շաբաթաթերթը։ Ամերիկացիներին բնորոշ միամտությամբ եւ

ՄԻԱՑՅԱԼ ՆԱՀԱՆԳՆԵՐ

Թուրքերը կասատի արշավ են սկսել հօգուտ Աթաթուրքի

անհեռատեսությամբ «Թայմը» չկարողացավ կանխատեսել, թե ի՞նչ արձագանք կարող էր գտնել նման հարցումն աշխարհի տարբեր երկրներում, տարբեր ժողովուրդների կողմից։ Ավելին, թե ինչպես այդ «անմեղ մրցակցությունը» կարող էր վերածվել էթնիկական ցուցադրական հոխորտանքի եւ ցեղական գերազանցության դրսեւորման ասպարեզի։

Կանխամտածված «Թայմ» հանդեսի խմբագրությունում ոչ ոքի մտքով անգամ չէր անցնում, թե թուրքերն առիթից օգտվելով, ինչպիսի կասատի արշավ կարող են «սանձազերծել»՝ բերելու փոստը հեղեղելու համար նույն անձանց ուղարկված կրկնակի, եռակի, քառակի եւ նույնիսկ ավելի պատասխաններով, որոնցում Թուրքիայի Հանրապետության հիմնադիր Մուստաֆա Քեմալ Աթաթուրքը համարվում է «20-րդ դարի ամենանշանավոր անձնավորությունը»։ Թերթն ընթերցողներին խնդրել էր պատասխանները ուղարկել փոստով, ֆաքսով կամ ինտերնետով։ Նրա սխալն այն էր, որ չէր նշել, թե յուրաքանչյուր անձ մի պատասխան ուղարկելու իրավունք ունի։ Օգտվելով առիթից, թուրքական թերթերն իրենց ընթերցողներին հորդորեցին պատասխանները ուղարկել նամակով, ֆաքսով կամ էլեկտրոնային փոստով։ Հետեւանքում ազգայնամոլ թուրքերի մի փոքր թիվ, այլ բան չկարողանալով անել, հնարավորություն ստացավ միեւնույն նամակի, ֆաքսի կամ էլեկտրոնային փոստի հազարավոր օրինակներ ուղարկել շաբաթաթերթին։ «Թայմը» ոչ մի ձեւով չէր կարող եւ այժմ էլ չի կարող իմանալ, թե Աթաթուրքի օգտին գրված հարյուր հազարավոր պատասխաններն ուղարկված են ընդամենը մի քանի անհատ մոլեռանդների կողմից։

Թուրքիայի ծավալած այդ արշավի արդյունքում հոկտեմբերի 8-ի տվյալներով, «Թայմի» առաջարկած 5 կատեգորիաներից երկուսում Աթաթուրքը ստացել է ամենաշատ ձայները։ Ահա պատկերը ամբողջությամբ.

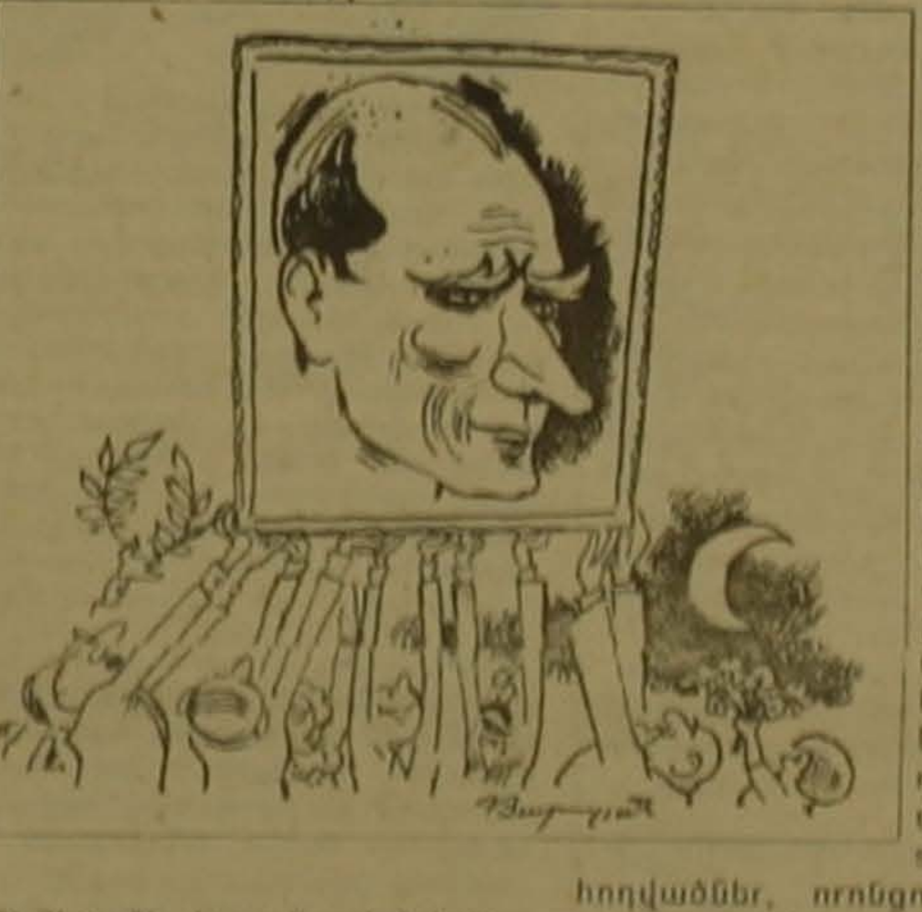

1) Ռազմական եւ քաղաքական գործիչներ

Աթաթուրք	421,646 ձայն
Չերչիլ	362,059
Ռեյգան	42,704

2) Հերոսներ եւ բախտախնդիրներ

Աթաթուրք	221,086 ձայն
Մանդելա	129,947
Գագարին	124,816

3) Կառուցողներ եւ տիտաններ

Սարյու Զոզ	
Ուորթի	113,682 ձայն
Հենրի Ֆորդ	99,163
Բիլ Գեյթս	96,058
Աթաթուրք	35,400

4) Գիտնականներ եւ բուժողներ

Ալան Տյուրինգ	131,745 ձայն
Էյնշտեյն	98,708
Աթաթուրք	19,818

5) Զվարճացնողներ եւ արվեստագետներ

Ջորջ Լուկաս	80,753 ձայն
Բոբ Դիլան	77,184
Ճառլ Ազնավուր	69, 873

Ինչպես տեսնում եք, թուրքական կասատի արշավի արդյունքում Աթաթուրքն ամենանշանավոր ռազմական եւ քաղաքական գործիչն է աշխարհում, հերոսը եւ բախտախնդիրը, ինչպես նաեւ ամենամեծ կառուցողներից, տիտաններից, գիտնականներից ու բուժողներից մեկը։ Դժբախտաբար, նա իր տեղը զիջել է ուրիշներին զվարճացնողների եւ արվեստագետների կատեգորիայում, եւ մենք երբեք չենք իմանա, թե ինչպիսի մեծ հաջողությամբ նա կարող էր ելույթ ունենալ, ասենք, «Հրապուրիչ սրունքներ» շոու ծրագրում։

Այո, մոլեռանդ թուրքերը մոտեցում են որոշում թուրքերն այս «մրցակցության» համար։ Թուրքիայի տեղական թերթերում տպագրվում են տասնյակ հոդվածներ, որոնցում վերջին տվյալներն են հաղորդվում վերոհիշյալ «մրցույթի» արդյունքների վերաբերյալ եւ առա մանրամասն նկարագրվում, թե ինչպես կարելի է մասնակցել այդ հարցմանը։ Վերջերս նույնիսկ հեռուստատեսության աշխատողների մի խումբ Թուրքիայից Նյու Յորք էր ժամանել նկարելու «Թայմ» շաբաթաթերթի գրասենյակը, որտեղ հավաքվում էին ստացված պատասխանները։

Մյուս կողմից, տեղեկացել եմ, որ հույներն ակտիվություն են հանդես բերել եւ փորձում են կազմակերպված ձեւով հակազդել թուրքական այս մոլուցքին։ Նրանք իրենց հայրենակիցներին հորդորում են հարցմանը մասնակցել եւ ինչքան հնարավոր է ձայներ տալ Աթաթուրքից հետո եկող անունների օգտին, որպեսզի վերջիններս առաջ անցնեն թուրքից, եւ նա չդառնա ամենանշանավոր քաղաքական գործիչը, հերոսը եւ այլն։

Քանի որ յուրաքանչյուր ոք կարող է «խաղալ այս խաղը», ես էլ իմ հերթին հորդորում եմ աշխարհասփյուռ բոլոր հայերին ուղարկելու տասնյակ պատասխաններ հօգուտ թուրք առաջնորդից հետո եկող կամ բոլորովին այլ անձնավորությունների անունների։ Այլապես, եթե Աթաթուրքը հաղթանակի, հասարակական հարաբերությունների ասպարեզում թուրքերը խոշոր, շատ խոշոր նվաճում արձանագրած կլինեն։ «Թայմը» հատուկ համար կթողարկի նվիրված Աթաթուրքին, եւ CBS համաշխարհային լրատվական կենտրոնը մեկ ժամ կհատկացնի նրան եւ այնժամ կարելի է պատկերացնել, թե ինչպիսի «գովասանքներ» եւ «դիտակներ» կշռայլվեն նրա հասցեին։

Այնպես որ անհրաժեշտ է շտապ կերպով քայլեր ձեռնարկել։ Մասնակցելու երեք հնարավոր ձեւ կա.

ա) ֆաքսով Time 100 competition.
(212) 522 0323

բ) էլեկտրոնային փոստով Time Com

գ) փոստով Time 100 Competition,
Room 25 48, Time/Life
Building, Rockefeller Center,
N. Y. N. Y 10020

Ձեր պատասխաններում նշեք, թե ում եք համարում ամենանշանավոր անձնավորությունը տվյալ 5 կատեգորիաներում։ Հիշեք, որ կարող եք տասնյակ անգամներ մասնակցել եւ առաջին կատեգորիայի համար, ասենք, Ձեր ձայնը տալ Չերչիլի, երկրորդի համար Մանդելայի, երրորդի համար Սարյու Ուորթիի, չորրորդի համար Ալան Տյուրինգի եւ հինգերորդի համար Ազնավուրի օգտին։

Ես իմ հերթին փորձելու եմ տեղյակ պահել այս հարցման ամեն մի նորույթի մասին։

ՀԱՐՈՒԹ ՍԱՍՈՒՆՅԱՆ
«Կալիֆոռնիա կուրիեր»

ՕՐԱԿՆԴԻՐ

Ականապատված մոլորակ

Քաղաքական հակամարտությունների օջախները, անկախ նույնիսկ զինադադարից, պայթյունավտանգ երջաններ են ուղղակի իմաստով։ Ըստ փորձագետների հաշվարկների, նման տարածքներում դեռ մնում են թաղված շուրջ 100 միլիոն հակահետեւակային ականներ, իսկ «ականազերծման աշխատանքները» շարունակում են «իրականացնել» գերազանցապես խոշոր եղջերավոր անասունները։ Անտեր նախիրներ, որոնք լցվում են գործնական վտանգ պարունակող տարածություններ։ Սովորական պատկեր Չեչնիայում, Աբ-

խազիայում կամ Ղարաբաղում։ Կարմիր Խաչի միջազգային կոմիտեի տվյալներով, յուրաքանչյուր տարի ականների զոհ է դառնում շուրջ 26 հազար մարդ, 80 տոկոսը՝ խաղաղ բնակչություն։

«Մոսկովսկիե նովոստի» թերթում հրապարակված ՄԱԿ-ի տվյալների համաձայն, աշխարհում առավել պայթյունավտանգ երկրներից են Աֆղանստանը (9-10 մլն ական), Անգոլան (9 մլն), Իրաքը (5-10 մլն), Քուվեյթը (5 մլն), Կամբոջան (4-7 մլն), Մոզամբիկը (1-2 մլն), Բոսնիան եւ Հերցեգովինան (1 մլն), Խորվաթիան (1 մլն), ինչպես նաեւ նախկին ԽՍՀՄ տարածքները. Չեչնիան, Ղարաբաղը, Աբխազիան եւ Մերձդնեստրյան ավազանը։ Հաշվարկված 100 մլն ականների մեծ մասը թաղված է հենց նշված հետխորհրդային տարածքներում։

Հակահետեւակային ականների հիմնական արտադրողներից են ԱՄՆ-ը, Ռուսաստանը, Չինաստանը, Հնդկաստանը, Պակիստանը եւ Հյուսիսային Կորեան։ Այսօր պայքար է մղվում նման արտադրության դեմ, սակայն պայքարի մեջ ներգրավված ավելի քան 60 երկրներ դեռ անզոր են խուսափելու նորանոր զոհերից՝ ամեն օր 70 հոգի։

Ա. Գ.

Եվրոն դրական արձագանք է գտնում Չինաստանում

Միացիրներն այնքան էլ լավ չեն ընդունում 1999 թ. հունվարի 1-ից եվրո կոչվող միասնական արժույթը շրջանառության մեջ դնելու եվրոպական երկրների մտադրությունը։ Բայց եվրոպացիների համառությունն արդեն սկսում է արդյունքներ տալ։ «Եթե երկու տարի առաջ ոչ ոք չէր խոսում եվրոյի մասին, ապա այսօր մեր ծրագրերը չեն ընդունվում», նշում է եվրոպայի դրամական հարցերի կոմիսար Իվ Թիբո դը Սիլգին։ Սեպտեմբերի վերջերին Հոնկոնգում տեղի ունեցավ Արժույթի միջազգային հիմնադրամի տարեկան ժողովը, որի ընթացքում եվրոպացի մասնագետները ասիական բանկերի, ապահովագրական ընկերությունների, կենսաթոշակային հիմնադրամների ներկայացուցիչներին փորձեցին համոզել, որ եվրոն լինելու է կայուն արժույթ եւ որով կարելի է ապահով կերպով ներդրումներ անել դրանով։ Մասնավորապես նշվեց, որ անցումը եվրոյի լավ նախապատրաստված է, սահմանված չափանիշները պահպանվել են, իսկ եվրոպայի կենտրոնական բանկը լինելու է անկախ։ Պատահական չէ, որ եվրոպացիները մեծ ջանքեր են գործադրում Ասիայում. այդ տարածաշրջանն անչափ կարեւոր է միասնական արժույթի հաջողության համար։ Եվրոն դոլարի եւ իենի նման կարեւոր արժույթ դառնալու համար անհրաժեշտ է, որ նոր կապիտալներ ներգրավվի։ Ասիացի ֆինանսիստները երկյուղում են, որ եվրոպայի հարավային երկրների, մասնավորապես Իսպանիայի եւ Իտալիայի ներկայությունը կարող է թուլացնել եվրոպական ապագա արժույթը։ Սակայն տեղաշարժեր արդեն նկատվում են։ Այսպես, Չինաստանը Ի. Թ. դը Սիլգիին խոստացել է եվրոյի փոխարկել իր փոխանակային դրամական պաշարների մեծ մասը, նշում է «Էքսպրես» հանդեսը։ Իսկ Հոնկոնգն առայժմ չի կողմնորոշվել։ Պատճառը, թերեւս, այն է, որ հոնկոնգյան դոլարը կապված է ամերիկյանի հետ, մինչդեռ ՉԺՀ-ն եվրոյի միջոցով ուզում է Ասիայում թուլացնել ԱՄՆ-ի ազդեցությունը։

Այժմ արդեն ոչ ոք չի կասկածում, որ եվրոն գոյություն կունենա։ «Ֆայնենշլ թայմզի» հաղորդման համաձայն, նույնիսկ զգուշավոր Մեծ Բրիտանիան մտադիր է եվրոպական միասնական արժույթն ընդունել դրա շրջանառության մեջ մտնելուց հետո։

Գ. Ե.

Թուրքիայում դատվում է Օջալանը

Օրերս թուրքական դատարանը սկսել է Քրդստանի աշխատավորական կուսակցության ղեկավար Աբդուլլա Օջալանի եւ նրա յոթ զինակիցների դատավարությունը՝ մեղադրյալների բացակայության պայմաններում։ Օջալանն ամբաստանվում է «դավաճանության եւ պետության դեմ ոճիրներ գործելու» հանցանքներով։ Ենթադրվում է, որ Թուրքիայի հողերի մասնատման եւ քաղաքական իրավունքներն ապահովելու նպատակով՝ 1984 թ. հետո Թուրքիայի բանակի դեմ պարտիզանական պայքար մղող Օջալանն ապաստանել է Լիբանանում կամ Սիրիայում։

«Համասի» ղեկավարը անցյալ տարի պետք է սպանվեր Թուրքիայում

Նոյեմբերի 15-ին իսրայելյան «Հաարեց» օրաթերթը հայտնել է, թե Հորդանանում սեպտեմբերին մահափորձի ենթարկված «Համաս» պաղեստինյան կազմակերպության ղեկավար Խալեդ Մեշալին Թուրքիայում սպանելու ծրագիրը մերժվել է անցյալ տարի, որովհետեւ Իսրայելի իշխանությունները մտահոգություն են հայտնել, թե նման մահափորձը կարող է վնասել Թուրքիայի հետ սերտացող հարաբերություններին։ Ինչպես հայտնի է, Մեշալը նախորդ տարի Թուրքիա է այցելել՝ իսլամական համագումարին մասնակցելու նպատակով։

Իրանի բնակչությունը՝ 60 միլիոն

Իրանի վիճակագրության գրասենյակը հոկտեմբերի 14-ին հայտարարել է, որ Իրանի բնակչությունը կազմում է 60.055 մլն մարդ, որոնցից 99.6 տոկոսը մահմեդական է։ Ըստ վիճակագրության, բնակչության 30,5 միլիոնը տղամարդ է, 39,5 տոկոսը դեռեւս չի բոլորել 15 տարին։ Այս թվերը չեն ներառում շուրջ 2 մլն գաղթականներին, որոնցից 1,4 միլիոնը Աֆղանստանից են, մնացյալը՝ Իրաքից եւ այլ երկրներից։

254-98

ԱԶԳ

Մշակույթ

Թվում է, թե այսօրվա ամերիկյան հոգեբանությունը համակել է ողջ հանրապետությունը, համենայն դեպս դրա վկայությունն են ասեւտրի սրահները, իրենցից անկախ դրա մեջ ներհյուսված մարդկ։ Բայց դա միայն առերեւույթ կողմն է, քանի որ հաղթահարելով դժվարությունները, ազգի ներսում ծիլեր է տալիս մշակույթի ծառը։ Այդ դարավոր մշակույթի ավանդների շարունակողներն այսօրվա երիտասարդներն են, աշխարհում եւ ահա շատ դասական-ժողովրդական երաժշտությամբ տեղեկացան, որ տեղի է ունենալու «Մոսկվա-Մայամի. բյուրեղապակյա նոտա» միջազգային մրցանակաբաշխություն։ Մրցույթին մասնակցելու համար ուղարկվեց էլթոն Ջոնի «Ներիր» երգը Աննա Դավթյանի կատարմամբ, որն ընդունվեց։ Այս տարվա օգոստոսի 31-ին Կրեմլի համագումարների պալատում տեղի ունեցավ մրցանակաբաշխությունը։ Ռուս-ամերիկյան միասնականացու մրցույթ։ Աննան մտավ լավագույն յոթնյակի մեջ, հրավիրվեց Ամերիկա երկշաբաթյա համերգների, որոնք տեղի կունենան դեկտեմբերին կամ հաջորդ տարվա գարնանը։ Գալիք տարի 1998-ին, մրցանակաբաշխությունը կկայանա Մայամիում, որի լավագույն մասնակիցներից կլինի մեր պատանի հայրենակցուհին։ Շատ ավելի բարդ էր մյուս առաջարկը։ Աննան հրավիրվեց ուսանելու Մայամիում գործող համաշխարհային նոր երաժշտա

Պարի շունչը զգացող, պարի ռիթմով ապրող պարմանուհին

Աննա Դավթյանը եւ ժյուրիի անդամ, ճանաչված կիթառահար Օլ Դի Միոլան

եւ նրանցից մեկն ընդամենը տասներեք տարեկան է։ Երեւանի հանրակրթական թիվ 51 դպրոցի 7-րդ դասարանի աշակերտուհի Աննա Դավթյանն ընդամենը երկու տարեկանից սահողովակով է հանդես եկել, բայց արդեն հասցրել է նվաճել պոպ երաժշտության երկրպագուներին։ Հայկական հեռուստատեսության Art 13 արվեստի լրատուն հաճախ է անդրադառնում նրան, քանի որ երիտասարդ տաղանդի «հայտնաբերողներից» է։ Աստղ Բզնունու ղեկավարությամբ, որն զբաղվում է պոպ երաժշտության ասպարեզում շնորհալի երիտասարդներ գտնելու եւ վերապատրաստելու հայրենականքեր գործով, Աննան մեծ առաջընթաց ունեցավ։ Կազմեցին համերգային ծրագիր, սակայն որոշեցին առայժմ չշտապել։ Առաջին անգամ հեռուստաէկրանին ներկայացավ 1996 թ. դեկտեմբերին՝ ամանորյա մյուզիքլում հանդես գալով Մայքլ Ջեկսոնի «Երկրի երգով»։ Ձայնագրվեց նաեւ երկրորդ երգը էլթոն Ջոնի «Ներիրը»։ Ասում են, թե մեծագույն զգուշությամբ անգամ պատահականորեն են ստացվում, չնայած ոչինչ պատահական չէ այս համաշեղ միջոցառման նախաձեռնողը ռուս մեծահարուստ վլադիմիր Աշրաֆեւն էր։ Կյանքում առաջին անգամ նման լուրջ դրոշի համար, մասնակցելու համար երեւի թե շատ շնորհալի, համարձակ, ներկայանալի պետք է լինել։ Իսկ այդ ամենը միահյուսված են Աննա Դավթյանի մեջ։ Նրա հետ էին իր տաղանդը, երգի մեղեդու, ներքին ռիթմի մեջ բախանցելու կան դպրոցում, որի տեխնոն այդ տարին մոսկովյան մրցույթի ժյուրիի մասնակիցներից էր։ Ուսման վարձի կեսն իր վրա է վերցնում դպրոցը, իսկ մյուս կեսը մնում է ընտանիքին կամ ծանկույթի նախարարությանը անհասանելի երկուսին էլ։ Կհաջողվի՞ Աննային դառնալ միջազգային դպրոցի սանուհի, կգտնվե՞ն հովանավորներ, դեռ հայտնի չէ, պարզ է մի բան՝ այսօր հրաշալի սերունդ է աճում՝ հեռու ներփակվածությունից, ներքին կաշկանդումներից։ Անչափ ու անչափ հոգատարություն է պետք, որպեսզի անտեսելով խոչընդոտները, ստեղծի իր երգի, երաժշտության, մեղեդու աշխարհը։ Յոթերորդ դասարանի աշակերտուհին բազմազբաղ անձնավորություն է։ Նա հաճախում է փորձերի, պատրաստում նոր ելույթներ, սովորում երաժշտական դպրոցում, մասնակցում անգլերենի պարապմունքներին, մի խոսքով, պարի շունչը զգացող, պարի ռիթմով ապրող շնորհալի մի պարմանուհի։

ԼՅՈՒԴՄԻԼԱ ԱՍԼԱՆՅԱՆ

Փառատոն

Մանսուրյանը, Հայդնը եւ Քիմ Քաշքաշյանը

«Աշնանային սերենադի» 13-րդ համերգը հարստացրեց ամերիկահայ ալտահարուհի Քիմ Քաշքաշյանը, որի կյանքն ու կատարողական գործունեությունը ներկայումս կապված են Գերմանիայի հետ։ Փառատոնին Քաշքաշյանի, ինչպես նաեւ Յուրիս Դեմերջիսի, Լեւոն Չիլինգիրյանի, Զերեմի Մենուհինի մասնակցությունը բարձրացնում է այդ ծավալուն երաժշտական միջոցառման վարկը։ Դրա կազմակերպումն արժանի է ամենայն գովասանքի. դժվարին պայմաններում դա իրականացվում է մի քանի նվիրյալների ուժերով։ Նրանց թվում է նաեւ Կամերային երաժշտության տան տնօրենությունը։

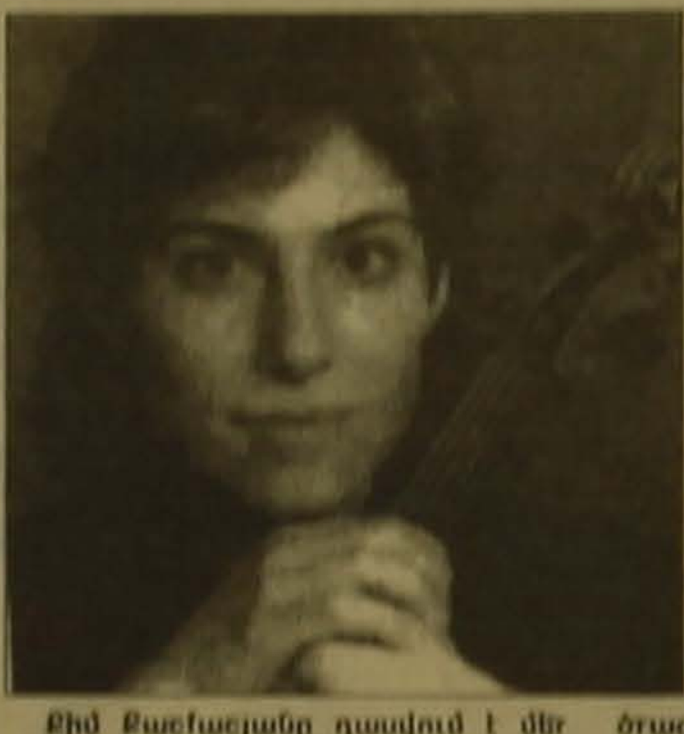

Քիմ Քաշքաշյանը դասվում է մեր ժամանակի լավագույն ալտահարների թվին։ Այդ կարգի մյուս երաժիշտների նման Քաշքաշյանը ներդաշնակորեն միահյուսում է մեկնաբանման եւ կատարման արվեստները։ Առաջնայինը ոչ թե նվագի առանձին յուրահատկություններն են կամ ստեղծագործության իմաստավորման խորության այս կամ աստիճանը, այլ արվեստագետի ընկալորած գործիքը։ Քաշքաշյանի այսը կոմպոզիտորի երաժշտության, մտերի ու զգացմունքների հաղորդման ապրիչ է, մինչդեռ ինքը՝ ալտահարուհին, դառնում է այդ հաղորդման միջնորդ, ... Նման պանթեիստական ոգով էր ընկալվում Տիգրան Մանսուրյանի ալտի եւ լարային նվագախմբի Կոնցերտի կատարումը։ Քաշքաշյանի այսը ներկայացնում էր 20-րդ դարի մարդու ծայնը, այն մարդու, որն իրական է դարձնում ներքաղաքականության եւ պատրանքային իրականությունը։ Պատահական չէ, որ Քաշքաշյանը նվագում է առավելապես 20-րդ դարի երաժշտություն, տարբեր հեղինակների՝ Հինդեմիթի, Բարտոկի, Բրիտենի եւ Շոստակովիչի, Կուրտագի, Պենդերեցկու, Շնիտկեի եւ Գուբայդուլինայի, Կանչելիի, Հարությունյանի եւ Պենդերեցկու սնորհիվ նպաստում է այդ գործերի վերածննդին։ Մանսուրյանի՝ Քիմի համար գրված կոնցերտի (1995 թ.) առաջին կատարումը տեղի ունեցավ նույն թվականին, Ֆրանսիայի Մեց քաղաքում Քաշքաշյանի եւ էմին Խաչատրյանի ղեկավարած Երեւանի Կամերային նվագախմբի մասնակցությամբ։

Երեւանյան պրեմիերան Քաշքաշյան իրականացրեց «Սերենադ» կամերային նվագախմբի հետ։ Աշխարհահռչակ երաժշտի հետ երկուսը ունենալով, նվագախմբի կոլեկտիվը եւ դիրիժորը առավելագույնն արեցին, որպեսզի Մանսուրյանի անսամբլային առումով դժվարին՝ Ալտի կոնցերտը ներկայացվի ունկնդրին։ Ավելի շատ դիտողություն առաջացրեց Յ. Հայդնի «Դրամբեսի» սիմֆոնիայի մեկնաբանումը։ Դրամբեսի պայմաններում դժվարին ներկայացնել ինչ, նվագը չէր դիմանում եւ որեւէ ճնշմանությունից, նվագախմբային համակցությունը պարբերաբար խախտվում էր, բացի այդ՝ զարմացնում էր Էդվարդ Թոփչյանի երաժշտական մտածողության իներտությունը։ Նրա ղեկավարությամբ Հայդնի սիմֆոնիան հնչեց այդ նվագախմբի ոչ լավագույն ավանդույթների համաձայն։

Տիգրան Մանսուրյանի վերջին տարիների ստեղծագործությունները պտտվում են Ուիլյամ Ֆոլկների «Աղմուկ եւ ցասում» վեպի շուրջ։ Բացի Ալտի կոնցերտից, դա փողային գործիքների համար գրված The Shadow of the Sach գործն է։ Ալտի եւ 18 լարայինների կոնցերտը նույնպես ունի Ֆոլկների ծրագրային բնաբանը. And then I was in Time again։

Հավանական է, որ Ֆոլկները միայն ներքին ազդակ է Մանսուրյանի համար, որի ստեղծագործությունն ունի ինքնուրույն բովանդակություն։ Աղեղնավոր գործիքների մի քանի կոնցերտների հեղինակ, Մանսուրյանը, Ալտի կոնցերտում նորովի է լուծում ժանրի ու ձեւի խնդիրը։ Երկմասանոց հորինվածքում (ի դեպ, այն կոնցերտային է հանգուցյալ Վիտոլդ Լյուտոսլավսկու համար) Մանսուրյանն առաջարկում է «խոսող» եւ «վերապրող» անհատի վիճակների հակադրություն։ Դրա հետ միասնաբար... ժում-դադար, մեներգիչ-նվագախումբ հակադրությունները չեն բխում կոնցերտային երկխոսության բնույթից։ Ժամանակակից մի շարք հեղինակների նման Մանսուրյանը կերտում է կոնցերտ-մենախոսություն, որի երաժշտական շարադրանքը թելադրվում է ըստ Ջոյսի «գիտակցության հոսքի» հասկացությունների։ Կամուրջ գցելով դեպի իր վաղ շրջանի երկերը, օրինակ, 15 նվագարանների համար գրած «Ֆոլեսը», Մանսուրյանը գործիքային «խոսակցականության» ու ռիթմի իր նախկին սկզբունքները զարգացնում է մասնավորային ծավալ դակով։

ՄԱՐԳԱՐԻՏԱ ՍԱՐԳՍՅԱՆ,
Երեւանի կոնսերվատորիայի պրոֆեսոր

Գրադարանավարությունը նաեւ ստեղծագործություն է

Լրացավ գրադարանային ասպարեզի նվիրյալ, Ազգային գրադարանի գլխավոր գրադարանավար, բանաստեղծ, հայ գրողների միության անդամ Հրայր Հունանյանի 60-ամյակը։

«Ազգ» օրաթերթը գնահատանքի խոսք է հղում սարիների իր բոլակցին։

Գրադարանային գործի նվիրյալներից է Ազգային գրադարանի գլխավոր գրադարանավար Հրայր Հունանյանը։ Բանաստեղծ է, հայ գրողների միության անդամ։ Գրադարանավարությունը, ցուցահանդեսների կազմակերպումը նույնպես ստեղծագործություն է համարում։ Ծնվել է փաքուն տարի առաջ, Կամոյի շրջանի Լանջաղբյուր գյուղում։

1988 թվականից Ազգային գրադարանի գլխավոր գրադարանավարն է։ Նոր աշխատավայրում նրա համար գործունեության լայն ասպարեզ բացվեց։ Աշխատանքային գործունեության ծրագիր դարձավ անվանի մարդկանց հետ հանդիպումների, երեկույթների, ցուցահանդեսների կազմակերպումը։ Բացի գրականագիտության սահի աշխատողների հետ համագործակցելը, ունի աշխատանքի անհատական ծրագիր։ Այս առումով հիշատակության է արժանի 1993 թվականին Երեւանի հիմնադրման 2775-ամյակին նվիրված ցուցահանդեսը, որը կազմակերպվեց նրա նախաձեռնությամբ։ Ցուցադրվեցին մեր հինավուրց մայրաքաղաքի պատմությունն արտացոլող բազմաթիվ գրքեր, պատկերազարդ հրատարակություններ եւ այլ նյութեր։ Ո՞րն էր այս ցուցահանդեսի կազմակերպման շարժառիթը։ Այն, որ հարյուր դար առաջ, 1968 թվականին տոնելով մայրաքաղաքի 2750-ամյա տարելիցը, կարծես թե մոռացության էր տրվել հազարամյակների խորքում գտնվող մեր քաղաքի ծագման վավերագիրը։

Արցախի ազատագրության պայքարին եւ Հայաստանի սահմանների պաշտպանության մարտերին գրադարանն արձագանքեց «Սարսափոսում են նաեւ գրերը» ցուցահանդեսով։

Սա գլխավոր գրադարանավարի նախաձեռնած կամ նրա մասնակցությամբ կազմակերպված ցուցահանդեսների ոչ լրիվ ցանկը։ «Սեր լեզուն մեր նոր», «Թարգմանչաց տոն», «Հայ կին գրողներ», «Հրայր Ներսիսյան», «Վաղարշ Վաղարշյան», Գրիգոր Արծրունի 150», «Գեւորգ Էմին 75», «Հրանտ Մաթեւոսյան 70» եւ այլն։

Ծննդյան 60-ամյակի առթիվ մեր ողջույնի ու շնորհավորանքի խոսքն ենք ուղղում անխոնջ գրադարանավարին, ցանկանալով, որ նա նույն եռանդով ու նվիրումով շարունակի իր գործունեությունը հանուն մեր մշակույթի եւ նրա բաղկացուցիչ մաս գրադարանային հույժ կարեւոր գործի կազմակերպման։

ՀՐԱՉՅԱ ԱԴԱՄՅԱՆ

Համդիպումներ խաղաղակերտության խաչմերուկներում

Լուսավոր անուններ... Նման խորհրդանշական անվանում ունի ընթերցումների այն շարքը, որ նախաձեռնել է արտասահմանյան երկրների հետ մշակութային կապերի եւ համագործակցության ընկերությունը։ Մշակույթի գործիչների (Դավիթ Սուքիասյան, Արեգ Հարությունյան, Ծովինար Չալոյան, Սուրեն Զոլյան, Հենրի Գրիգորյան, Հենրիկ Բախչինյան, Բելլա Բարսեղյան) մեկնաբանությամբ, արվեստի երկրպագուները, հնարավորություն կունենան ծանոթանալու Տարկովսկու, Ռոդենի, Բելլի, Չարենցի, Վան Գոգի, Միքելանջելոյի, Սարյանի, Սուրենյանի, Թեքեյանի, Էկզյուպերիի, Հեմինգուեյի, լեհ հայազգի լուսավորիչների եւ լուսավոր շատ այլ անունների համաշխարհային խաղաղակերտության մեջ թողած հետքերին։ Առաջին մշակութային հանդիպումը նվիրված էր Վիլյամ Սարոյանին։ Իսկ օրվա գլխավոր բանախոս Արմեն Դովհաննիսյանի մեկնաբանությամբ, Սարոյանը կենդանի կերպար էր, բանձր անհատականությամբ, հայրենասիրությամբ, միայն իրեն հատուկ յափանիշներով՝ անսահման բարությամբ դեպի աշխարհն ու մարդը։

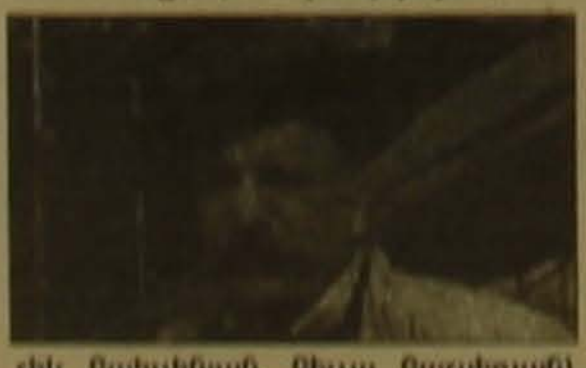

Այդ երեկոյի պատրանքը առավել ընդգծեցին Հրանտ Սարգսյանի երգերով, Ցոլինես Կամոյանի «Վիլյամ Սարոյան» ժապավենի ցուցադրումով։

ԱՐՓԻՆԵ ՍԻՄՈՆՅԱՆ

Ժողովրդական վարպետների երկօրյա ցուցահանդես-վաճառք ճարտարապետի տանը

Նոյեմբերի 15-16-ը ճարտարապետի տանը բացվեց ժողովրդական վարպետների աշխատանքների ցուցահանդես-վաճառք, որին մասնակցում էին 34 մեծահասակներ (ե՛ւ պրոֆեսիոնալներ, ե՛ւ ոչ պրոֆեսիոնալներ) եւ 14 երեխաներ։ Ցուցահանդեսի կազմակերպիչներից Նանա Չիլինգիրյանն ասաց, որ երեխաների մասնակցությունը շատ կարեւոր է, քանի որ նրանք պետք է տեսնեն, որ ժողովրդական արվեստը գնահատվում է, որն այդ արվեստի շարունակման եւ զարգացման համար շատ անհրաժեշտ է։

Ցուցադրության տեսականին բազմազան էր. ժիլետներ, պայուսակներ (կարպետի, գոբելենի, ասեղնագործության, մակրամեի տարբերով), սփռոցներ (ասեղնագործության բոլոր տեսակներով), ժանյակներ, ձեռնական հագուստ, ասեղնագործ եւ գոբելենով նկարներ, նույնիսկ Նոր տարվա նվերներ, փայտի աշխատանքներ, զարդեր եւ այլն։ Իհարկե, գները բարձր էին, սակայն հաշվի առնելով մեր հանրապետության բնակչության վիճակը, պետք է, որ վաճառքը լավ լիներ։ Սակայն գնորդներ կային (մեծ մասը արտասահմանցիներ), ինչը նաեւ նշանակում է, որ

այդ աշխատանքները գնահատվում են։ Հաջողության դեպքում այսպիսի ցուցահանդեսներ կբացվեն ամեն ամիս, որի կազմակերպիչները ծգտում են, որպեսզի ե՛ւ առեւտուրը լավ լինի, ե՛ւ մթնոլորտը հաճելի՝ թե վարպետների, թե այցելուների համար։

Ա. Գ.

ՖՈՒՏԲՈԼ

Երկիշխանություն հաստատվեց

ՀՀ ֆուտբոլի առաջնության հերթական տուրը

Հանրապետության առաջնության բարձրագույն խմբի մրցաշարի 12-րդ տուրի «Արարատ»-«Շիրակ» խաղը մեծ հետաքրքրություն էր առաջացրել։ Նախևառաջ էր հուզում այն հարցը, թե արդյոք կարո՞ղ են Գյումրիի ֆուտբոլիստները շարունակել իրենց հաղթարշավը, ի՞նչ է հակադրելու մրցակցին «Արարատի» նորացված կազմը։ «Նաիրիս» մարզադաշտում հավաքված ֆուտբոլասերները (իսկ նրանց մի զգալի մասը գալիս էր «Շիրակի» համար) ականատես եղան աշխույժ, գրավիչ պայքարի, որտեղ, սակայն, չէին նաև երկու թիմերի թույլ տված սխալները։

Առաջին խաղակեսն ընթանում էր փոփոխակի հաջողությամբ, գրոհները հաջորդում էին իրար մեկ այս, մեկ այն դարպասի ուղղությամբ։ Խաղը հավասարվեց արդեն վերջին 20 րոպեներին։ Գոլ խփելու լավ հնարավորություններ ունեցան և դաշտի տերերը, և հյուրերը։ Սակայն կամ հարձակվողներն էին սխալվում, կամ էլ դրությունը փրկում էին ամբողջ խաղի ընթացքում իրենց լավ դրսևորած դարպասապահները՝ Հարություն Աբրահամյանը («Արարատ») և Արթուր Դոխոյանը («Շիրակ»)։ Սակայն խաղակեսի ավարտից երկու րոպե առաջ շիրակցիները, այնուամենայնիվ, հասան հաջողության։ Արթուր Պետրոսյանը հերթական անգամ առաջ սլացավ աջ եզրով, փոխանցում կատարեց դիմացի մրցակցի տուգանային հրապարակ, և Սամվել Նիկոլյանը գրավեց «Արարատի» դարպասը, 0-1։

Երկրորդ խաղակեսն սկսվեց երևանցիների գրոհներով, և նրանց 10 րոպեանոց ակտիվությունը նշվեց գոլով. 55-րդ րոպեին գնդակի առաջ խաղարկումից հետո Արսեն Ամիրյանը հավասարեցրեց հաշիվը, 1-1։ Միայն դրանից հետո «Շիրակի» ֆուտբոլիստները զգացին, որ նախաձեռնությունը մրցակցին զիջելը վատ ավարտ կարող է ունենալ։ Խաղը կրկին հավասարվեց, փոխնիփոխ վտանգավոր իրավիճակներ առաջացան մերթ այս, մերթ այն դարպասի մոտ։ Չեմ ուզում թվարկել բոլոր սուր պահերը, քանի որ դա պարզապես շատ տեղ կգրավի։ Այնուամենայնիվ, նշեմ երկու դրվագ. 85-րդ րոպեին «Շիրակի» դարպասին գլխով վտանգավոր հարված կատարեց արարատցի Արամ Ոսկանյանը, բայց դարպասապահը ուշադիր գտնվեց։ Իսկ դրանից երկու րոպե անց գոլ խփելու հիանալի հնարավորություն ստացավ «Շիրակի» խաղացող Կոլյա Եփրանոսյանը, սակայն հապաղեց, որից օգտվելով «Արարատի» պաշտպանները չեզոքացրին վտանգը։ Իրոք մարտական ոչ-ոքի։

Խաղից հետո երկու թիմերի գլխավոր մարզիչներն էլ դժգոհ տեսք ունեին։ Այնուամենայնիվ, նրանց խնդրեցինք կարծիք հայտնել հանդիպման մասին։

Արկադի Անդրեասյան («Արարատ»).- Ինչ ասեմ, երկու կողմից էլ շատ էին սխալները, երկու թիմերն էլ կարող էին հաղթել։ Իհարկե, խաղն այլ կերպ կավարտվեր, եթե վերջին րոպեներին օգտագործեինք գոլ խփելու իրական հնարավորությունը։

Անդրանիկ Ադամյան («Շիրակ»).- Դե ինչ, հետաքրքիր խաղ էր։ Գոլային հնարավորություններ շատ եղան և, կարծում եմ, մենք ավելի մոտ էինք հաղթանակին, քան մեր մրցակիցները։ Մենք երկու միավոր կորցրեցինք։

Տուրի մյուս երեք խաղերում խոշոր հաշիվներ գրանցվեցին։ «Փյունիկը» 4-0 հաշվով հաղթեց «Ցեմենտին» և միավորներով հավասարվեց «Շիրակին»։ Երեք գնդակ խփեց Արմեն Շահգելդյանը։ 4-1 հաշվով վստահ հաղթանակ տարավ Երևանի ԿՄՄ-ն «Կոտայքի» նկատմամբ։ «Լոռին» կրեց հերթական պարտությունը 0-5, այս անգամ «Երևանի» թիմից։

[illegible]

Առաջին խումբ

Հանրապետության առաջնության առաջին խմբի թիմերի թիվը պակասեց մեկով. ֆինանսական միջոցների բացակայության պատճառով մրցաշարից դուրս մնաց «[illegible]»։ Քանի որ թիմն անցկացրել էր խաղերի 50%-ից պակաս (ընդամենը 7), այդ արդյունքները չեղյալ համարվեցին։

Առաջին խմբի մրցաշարում նույնպես անցկացվեցին 12-րդ տուրի հանդիպումները։ Ահա դրանց արդյունքները։

Ղարաբաղ-2-Սպիտակ 2-3
Շիրակ-2-Զվարթնոց 4-0
ԲՄՄ Արայի-Արագած 1-0
Դինամո-Լեռնագործ 1-3

Մրցաշարային աղյուսակ

Նոյեմբերի 17-ի դրությամբ բարձրագույն խումբ

	Խ	Հ	Ո	Պ	Գ	Մ
1. Փյունիկ	11	8	2	1	32-7	26
2. Շիրակ	12	7	5	0	33-4	26
3. Երևանի ԿՄՄ	11	6	2	3	21-14	20
4. Ցեմենտ	11	6	2	3	15-14	20
5. Երևան	10	5	4	1	21-7	19
6. Արարատ	9	3	5	1	15-9	14
7. Կոտայք	12	2	4	6	20-22	10
8. Ղարաբաղ	11	2	2	7	6-18	8
9. Դվին	10	1	2	7	9-33	5
10. Լոռի	11	0	0	11	2-46	0

Մրցաշարային աղյուսակ

	Խ	Հ	Ո	Պ	Գ	Մ
1. Լեռնագործ	10	9	0	1	47-8	27
2. Շիրակ-2	11	8	2	1	26-11	26
3. Սպիտակ	11	8	1	2	20-13	25
4. Նաիրի	10	7	0	3	26-8	21
5. Արագած	11	3	2	6	14-22	11
6. ԲՄՄ Արայի	11	3	1	7	17-27	10
7. Դինամո	10	2	2	6	8-25	8
8. Ղարաբաղ-2	11	2	1	8	13-31	7
9. Զվարթնոց	11	1	1	9	9-35	4

ԼՈՒՐԵՐ

Թեթև ատլետիկայի Հայաստանի կանանց հավաքականը կմասնակցի Եվրոպայի գավաթի խաղարկությանը

ԵՐԵՎԱՆ, 16 ՆՈՅԵՄԲԵՐ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ։ Թեթև ատլետիկայի հանրապետական ֆեդերացիայի նախագահ Սարգիս Խալաթյանը Բուդապեշտում մասնակցել է մարզաձևի միջազգային ֆեդերացիայի 52-րդ կոնֆերանսին, որտեղ Հայաստանի թեթև ատլետիկայի կանանց հավաքականին թույլատրվել է մասնակցել 1998 թ. Բելգրադում կայանալիք Եվրոպայի գավաթի խաղարկությանը։ 11 մարզաձևությունից հաղորդում են նաև, որ այս տարվա մրցաշրջանի արդյունքներով հանրապետության հավաքականը կմասնակցի 1998 թ. Եվրոպայի և աշխարհի երիտասարդական առաջնություններին։ Կոնֆերանսում Հայաստանի թեթև ատլետիկայի ֆեդերացիայի աշխատանքները գնահատվել են բավարար։

Մեկնարկել է ըմբշամարտի պատանեկան միջազգային մրցաշարը

ՎԱՆԱՁՈՐ, 16 ՆՈՅԵՄԲԵՐ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ։ Այսօր Վանաձորում մեկնարկել է ազատ ոճի ըմբշամարտի պատանեկան միջազգային մրցաշարը, որին մասնակցում են Հայաստանի բոլոր մարզական միությունները, ինչպես նաև Վրաստանի, Հյուսիսային Օսիայի և Իրանի ներկայացուցիչ մարզիկներ։ Եզրափակիչի գոտեմարտերը կկայանան նոյեմբերի 18-ին։

Վերադարձ՝ առանց պարգևների

Ձյուդոյի աշխարհի առաջնությունները

Ֆրանսիայում ավարտվեցին ձյուդոյի աշխարհի տղամարդկանց 19-րդ և կանանց 10-րդ առաջնությունները։ Փարիզի նշանավոր «Բերսի» մարզադահլիճում 92 երկրների մի քանի հարյուր մարզիկներ երեք օր շարունակ պայքար էին մղում չեմպիոնների կոչման համար։

Կիմանալի հանդես եկան տանտերերը՝ ֆրանսիացիները, և այդ արի մարզաձևի ստեղծող ճապոնացիները, որոնք թիմային հաշվարկում բաժանեցին առաջին-երկրորդ տեղերը։ Այս երկրների հավաքականները ընդհանուր (տղամարդկանց և կանանց) հաշվարկում նվաճեցին 4-ական ոսկե, 3-ական արծաթե և 2-ական բրոնզե պարգևներ։ Երրորդ տեղում են Կորեայի ձյուդոիստները, որոնք նվաճեցին 3-ական ոսկե և բրոնզե մեդալներ։ Հաջող հանդես եկան նաև Լեհաստանի, Կուբայի և Իտալիայի մարզիկները, որոնք գրավեցին հաջորդ տեղերը։

Չափազանց թույլ հանդես եկան լուրջ հավակնություններով մեկնած Ռուսաստանի ձյուդոիստները։ Ակա՛ռ, ընդամենը մեկ բրոնզե մեդալ (Թամերլան Տմենովը՝ ծանր քաշում)։

Աշխարհի առաջնության Հայաստանից մասնակցում էին 3 ձյուդոիստներ։ Նրանցից [illegible]յանը հաղթեց իր առաջին երկու գոտեմարտերում, սակայն այնուհետև պարտություն կրելով դուրս մնաց պայքարից։ Միայն մեկ հաղթանակ տարավ մեր մյուս մարզիկը՝ Վարդան Սողոմոնյանը։

ՆԱՐԴԻ

Հիմնական մրցումները առջևում են

Վերջերս նարդու երկու մրցումներ անցկացվեցին Երևանում։ Դրանցից առաջինը ազգային ֆեդերացիայի կազմակերպած թիմային մրցաշարն էր։ «Երկար» խաղաձևի մրցումներում հանդես եկան մայրաքաղաքի 4 և [illegible] 3 թիմեր։ Եզրափակիչում Կառանի եռյակը՝ Արա Հարությունյան, Արմեն Սեփանյան, Վլադիկ Աթաբեկյան, առավելության հասավ Ախուրյանի թիմի նկատմամբ։ Երրորդ տեղի համար պայքարում «Երևանը» հաղթեց «Ասողիկին»։ «Բակգամոն» (կարճ) խաղաձևում մրցեցին 10 թիմեր, որոնցից յոթը՝ Երևանից։ Հաղթողի կոչման համար մրցախաղում «Դեռ» թիմը (Գագիկ Ասոյան, Հակոբ Ալավերդյան, Մուշեղ Միրզոյան), հաղթեց «Արաբկիրին»։ Այստեղ նույնպես երրորդ մրցանակակիր դարձան «Երևանի» նարդիստները, որոնք առավելության հասան դափնեկիրների նկատմամբ։ Բոլոր հանդիպումներն էլ անցնում էին լարված պայքարում։ Պատահական չէ, որ երկու մրցաձևերի եզրափակիչ 4 մրցախաղերն էլ ավարտվեցին միևնույն՝ 2-1 հաշվով։

Երկու օր տևեց Արաբկիրի համայնքի բաց առաջնությունը։ Առաջին օրը մրցեցին «երկար» խաղաձևի սիրահարները։ 18 մասնակիցներից լավագույն դարձավ Կոլյա Մուսոյանը, որը եզրափակիչում 5-0 հաշվով առավելության հասավ Օսկար Սահակյանի նկատմամբ։

Ավելի մեծ թվով նարդիստներ (27 հոգի) հանդես եկան «բակգամոնի» մրցումներում։ Առաջին տեղի համար պայքարում Սամվել Պահլևանյանը կարողացավ 15-12 հաշվով հաղթել Անդրանիկ Հարությունյանին։

Առաջիկայում իրար կհաջորդեն հանրապետական մրցումները։ Ահա դրանց օրացույցը.

Նոյեմբերի 18-19՝ «երկար» խաղաձև. ՀՀ գավաթի մրցումներ։
Նոյեմբերի 25-26՝ «երկար» խաղաձև. ՀՀ առաջնություն։
Դեկտեմբերի 1-2՝ «բակգամոն» խաղաձև. ՀՀ գավաթի մրցումներ։
Դեկտեմբերի 7-11՝ «բակգամոն» խաղաձև. ՀՀ առաջնություն։

Հայաստանի նարդու ազգային ֆեդերացիան բոլոր ցանկացողներին հրավիրում է մասնակցելու այս մրցումներին։ Դիմել կարելի է [illegible] 41 ([illegible])։

Ռ. Ա.

ԿԱՐԱՏԵ

Մի քանի մեկնաբանություն Հայաստան-Ուկրաինա խաղի առթիվ

Կարծում եմ՝ չարժե մանրամասն նկարագրել Հայաստան-Ուկրաինա հանդիպումը։ Չնչին բացառությամբ միշտ նույն գորշ խաղն է։ Ցանկացած խաղ գեղեցիկ կարող է լինել նույնիսկ առանց գոլերի, բայց դիտարժանությամբ մեծ բավականություն պատճառել ֆուտբոլասերներին։ Իսկ խաղը դիտարժան է այն ժամանակ, երբ խաղացողների գործողություններում կա մեկ պարտադիր պայման՝ խաղային տրամաբանություն։ Այսինքն, երբ ֆուտբոլիստները գիտեն, թե ինչ և ինչպես անել։ Խաղային տրամաբանությունը հուշում, ձևավորում է մարզիչը, իր տակտիկական մտահղացումներով և յուրաքանչյուր ֆուտբոլիստին տրվելիք անհատական առաջադրանքներով՝ ելնելով սեփական մրցակցի տեխնիկա-տակտիկական պատրաստվածությունից, այլ որակներից։ Ֆուտբոլային խաղն իր տրամաբանությամբ շախմատային խաղ է հիշեցնում այն առումով, որ այստեղ ևս կատարվում են քայլեր, որոնց նպատակն անմիջապես տեսանելի չի հակառակորդին։ Երկու, երեք քայլից (փոխանցումից) հետո միայն երևում է սպառնալիքը, վտանգը։ Այս իմաստով այսօրվա Հայաստանի ֆուտբոլի հավաքականի խաղերը ոչ մի ինքնատիպությամբ չեն դիմանում։ Հավաքականի խաղը դիտելիս պարզ երևում է, որ ֆուտբոլիստները խաղային առաջադրանքներ ստացել են ամենաընդհանուր ձևակերպումներով և ոչ թե ելնելով տվյալ մրցակցի առանձնահատկություններից, պայքարելու նրա խաղային առանձին օղակների, առանձին հանգուցային խաղացողների դեմ։ Ուկրաինայի հավաքականի համար այս խաղը լինել-չլինելու հարց էր, բայց իրենց ավագ մարզչի նման խորամանկ, արտաքուստ հանգիստ, ամեն ինչ մտածված, նրանք խոլոսյն գրոհի չնետվեցին, այլ փնտրեցին արդյունքի հասնելու համար։ Ընդհակառակը, առաջին 15-20 րոպեներին հստակ պաշտպանվելով, միաժամանակ ուսումնասիրում էին մեր հավաքականի մարտավարությունն ու գործողությունները։ Տեսնելով, որ դրանք նախնական են, ձեռնածուխ եղած մտածված գործողություններով հասան իրենց նպատակին։ Իհարկե, մեր ֆուտբոլիստները մեղքի իրենց բաժինն ունեն, բայց սխալված չեմ լինի, եթե ասեմ, որ մեղքի (պարտության) գերակշիռ մասը ավագ մարզչի ուսերին է ընկած։ Ոչ թե նրա համար, որ եթե հաղթել է՝ թիմն է հաղթել, եթե պարտվել է՝ մարզիչն է պարտվել։ Բայց [illegible] կարելի է ֆուտբոլիստներին մեղադրել։ Հայաստանի ֆուտբոլի ֆեդերացիան ևս կարող է բացթողումներ ունենալ, սակայն յուրաքանչյուր կոնկրետ դեպքում պետք է ընդունի մեղքի իր բաժինը։

ՌՈԲԵՐՏ [illegible]

ՈՒԵՖԱ

«Սպարտակը» վրեժխնդիր է լինում

Մոսկվայի «Սպարտակի» ֆուտբոլիստ Վալերի Կեչինովը գնդակի համար պայքարում շվեյցարական «Սյոն» ակումբի ֆուտբոլիստ Իվան Քվենտինի հետ նոյեմբերի 15-

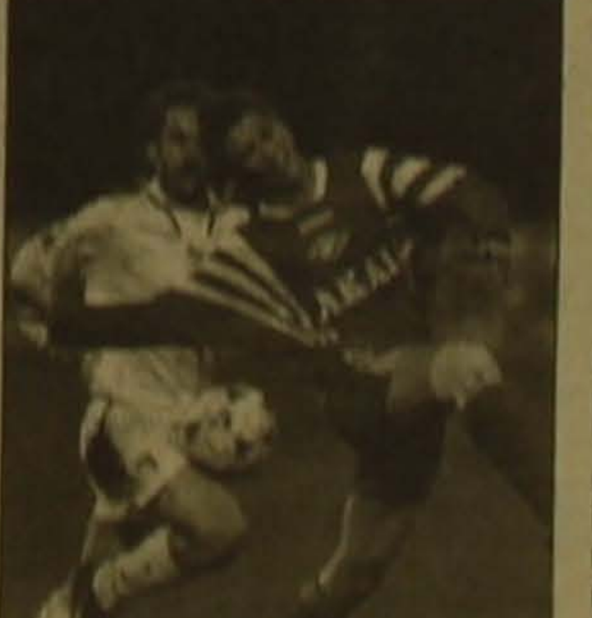

ին կայացած ՈՒԵՖԱ-ի գավաթի 1/32-րդ փուլի պատասխան հանդիպման ժամանակ։ Խաղը սպարտակցիները շահեցին 5-1 հաշվով, դրանով իսկ վրեժխնդիր լինելով «Սյոնից» նախկինում արդեն կայացած հանդիպման վերախաղարկման համար։

Պելեն մարզադպրոց է հիմնել

ԱՄՆ նախագահ Քլինթոնը և բրազիլական ֆուտբոլի լեգենդ Պելեն միասին հարվածում են գնդակին։ Դա տեղի ունեցավ նոյեմբերի 15-ին, Սանգուեռա Վիլա Օլիմպիկայում՝ Ռիո դե Ժանեյրոյի աղքատ երեխաների համար նախատեսված մարզադպրոցում։ Այս դպրոցը, որը գտնվում է Ռիոյի ամենահայտնի և վտանգավոր ծայրամասերից մեկում, հիմնադրվել է Պելեի կողմից։

«Յուրաքանչյուր երեխա աշխարհ գալիս է Աստծո տված մի շնորհով՝ երազելու կարողությամբ», ասաց Քլինթոնը երեխաներին ուղղված իր խոսքում։

ԱԶԳ
օրվա հետքով

ՓԱՐԻԶ

Ֆրանսիան հրավիրել է նաեւ Հայաստանի վարչապետին

Ֆրանսիական մամուլի անդրադարձը Լեւոն Տեր-Պետրոսյանի այցին

16 ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ, «ԱԶԱՏՈՒԹՅՈՒՆ»: Ֆրանսիական «Մոնդ» օրաթերթը այսօր հրապարակել է ծավալուն մի հարցազրույց Հայաստանի նախագահ Լեւոն Տեր-Պետրոսյանի հետ: Հարցազրույցում նախագահը մանրամասնություններ է հայտնել Մինսկի խմբի ծրագրի մասին: Ըստ նրա, այդ ծրագիրը բաղկացած է երկու մասից: Առաջինը վերաբերում է փոխադարձաբար գրավված տարածքների հանձնմանը, ԵԱՀԿ-ի միջնորդ ուժերի տեղակայմանը, գաղթականների վերադարձին եւ շրջափակման վերացմանը, իսկ երկրորդը՝ Ղարաբաղի կարգավիճակին եւ, ինչպես հայտնել է Լեւոն Տեր-Պետրոսյանը, չի ընդունվել ոչ Ղարաբաղի եւ ոչ էլ Ադրբեջանի կողմից: Հայաստանը եւ Ադրբեջանը համաձայնել են ընդունել առաջին մասն իբրեւ բանակցությունների հիմք: «Երբ որ ունենանք Ղարաբաղի պատասխանը, կկարողանանք սկսել բանակցությունները այս տարվա ավարտից առաջ», հույս է հայտնել ՀՀ նախագահը: Լեւոն Տեր-Պետրոսյանը խոսել է Ղարաբաղի խնդրի արագ կարգավորման անհրաժեշտության մասին, նկատի ունենալով, մի կողմից, ադրբեջանական նավթամուղի կառուցումը, մյուս կողմից, Թուրքիայի հետ հարաբերությունները կարգավորելու պահանջը: «Եթե հակամարտությունն Անդրկովկասում շարունակվի, ապա շատ հնարավոր է, որ նավթամուղն անցնի Իրանով: Եվ դա այն դեպքում, երբ, ըստ փորձագետների, նավթամուղի «հայկական» ճանապարհը ամենակարճն է եւ ամենաէժանը», բացատրել է Լեւոն Տեր-Պետրոսյանը, պարզաբանելով, որ նավթամուղը կարող էր անցնել կամ Հայաստանի հյուսիսով եւ կամ էլ Ղարաբաղով, եթե, իհարկե, ասել է նա, մենք կարողանանք լուծել Ղարաբաղի խնդիրը եւ ներկայանալ իբրեւ նավթամուղի կառուցման թեկնածու երկիր: «Մոնդի» թղթակիցը հարց է տվել Հայաստանի նախագահի վերջին հայտարարությունների վերաբերյալ, ըստ որոնց, Ղարաբաղի ամբողջական անկախացումը եւ կամ Հայաստանի հետ նրա միացումը պահանջելը ոչ իրատես մոտեցում է: «Դա այնքան էլ ճիշտ չէ», պատասխանել է Լեւոն Տեր-Պետրոսյանը: «Ես ասել եմ, որ եթե մենք մեր առջեւ դնենք առավելագույն պահանջներ, ինչպես օրինակ, Ղարաբաղի անկախացում կամ Հայաստանի հետ միացում, ապա պետք է հարց տանք մեզ, այդ պահանջներն իրականանալի՞ են, թե՞ ոչ: Հաշվի առնելով Հայաստանի կարողությունները, տնտեսական շրջափակումը, որը խեղդամահ է անում երկիրը, միջազգային համայնքի ճնշումները եւ հնարավոր պատժամիջոցները մեր նկատմամբ, ես եկել եմ այն համոզման, որ այդ նպատակներն իրատես չեն եւ որ մենք չենք դիմանա: Միակ միջոցը, իմ կարծիքով, փոխզիջումն է», եզրափակեց նա:

Ֆրանսիական մեկ այլ օրաթերթ՝ «Ֆիգարոն», երեկ հայտնել է, որ Լեւոն Տեր-Պետրոսյանի հետ հանդիպելուց հետո ժակ Շիրակը զանգահարել է Հեյդար Ալիեւին եւ տեղեկացրել նրան Հայաստանի նախագահի հետ իր ունեցած խոսակցության մասին: «Ֆիգարոն» վկայում է, որ Բաքվում գոհունակությամբ է ընդունվել այդ խոսակցության բովանդակությունը: «Ֆիգարոն» տեղեկացնում է, որ Ֆրանսիան շուտով հրավիրելու է նաեւ Հայաստանի դարաբաղցի վարչապետին՝ շարունակելու միջնորդական աշխատանքը:

ՀԱՄԱՌՈՏ

Չեչնիան նավթամուղ կկառուցի դեպի Վրաստան

16 ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ, DW: Չեչնիայի փոխնախարար Արսանովը հայտարարեց, որ Չեչնիան մտադիր է դեպի Վրաստան նավթամուղ կառուցել: Գրոզնիում ելույթ ունենալով Վրաստան կատարած իր այցի արդյունքներին նվիրված մամլո ասուլիսում Արսանովը հայտարարեց, որ նավթամուղի շինարարությունը սկսելու ժամկետներն արդեն որոշվել են, սակայն չհայտնեց ոչ մի ամսաթիվ:

Ֆրանսիացի միջուկագետը՝ Մոսկվայի գործակալ

ՓԱՐԻԶ, 16 ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: Հոկտեմբերի 23-ին ֆրանսիացի միջուկագետ ինժեներ Ֆրանսիս Տամպերվիլը կկանգնի երդվյալ ատենակալների հատուկ դատարանի առջեւ, որը բաղկացած է բացառապես պրոֆեսիոնալ դատավորներից: ԻՏԱՌ-ՏԱՍՍ-ի հաղորդման համաձայն, նա մեղադրվում է ֆրանսիական միջուկային փորձարկումների մասին գերգաղտնի տեղեկություններ խորհրդային հատուկ ծառայություններին հաղորդելու համար:

Իսրայելցիները պայթուցիկ են վաճառել պաղեստինցիներին

16 ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ, DW: Իսրայելական ոստիկանությունը ձերբակալեց 10 իսրայելցիների, կասկածելով, թե նրանք պայթուցիկի խոշոր խմբաքանակ են վաճառել պաղեստինցիներին: Իսրայելական ռադիոյի հաղորդման համաձայն, ձերբակալության ժամանակ կասկածյալներից առգրավվել է 200 կգ պայթուցիկ եւ շուրջ կես տոննա պայթուցիչներ: Բացառված չէ, որ այդ ապրանքը նախատեսված էր ահաբեկիչների համար:

«Ալ ջիհադի» երեք անդամի՝ մահապատիժ

ԿԱՀԻՐԵ, 16 ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: Եգիպտոսի բարձրագույն զինվորական ատյանը «Ալ ջիհադ» ընդհատակյա կազմակերպության երեք անդամների դատապարտել է մահապատժի, որոնցից երկուսին հեռակա կարգով, ու եւս 26-ի՝ տարբեր ժամկետներով բանտարկության ցմահից մինչեւ երեք տարվա: Ըստ ԻՏԱՌ-ՏԱՍՍ-ի հաղորդման, ընդհանուր հաշվով այդ գործին մասնակից էր 87 մարդ:

«Ազգ»-ը աշխատանքի է հրավիրում արբանյակի:

Նախընտրելի են Կենտրոն-Քանաքեռ-Զեյթուն-Կոմիտաս-Ջեյթուն երթուղու մերձակայքում բնակվողները:

Հանրապետության 47
Հեռ. 529221

ՎԱՃԱՌՎՈՒՄ Է
4 սենյականոց բնակարան 115/70 քմ. Չարենցի 52, 3 հարկանի քարե շենքի 2-րդ հարկում:
Հեռ.՝ 55-66-56

ՎԱՃԱՌՎՈՒՄ Է
2 սենյականոց բն., Արշակունյաց պող. 16ա, 4/3, քարե շենք, երկկողմանի պատշգամբ, 72/39 քմ
Հեռ. 56-50-46, 42-39-45

Հ Ա Յ Տ Ա Ր Ա Ր Ո Ւ Թ Յ Ո Ւ Ն
Այսօր ժամը 14-ին Հայաստանի Ազգային պատկերասրահում բացվելու է գեղանկարիչ
ԽԱՉԱՏՈՒՐ ՄԱՐՏԻՐՈՍՅԱՆԻ
աշխատանքների անհատական ցուցահանդեսը:

ՎԱՃԱՌՎՈՒՄ Է
մեկ սենյականոց բնակարան Կոմիտաս փողոցում, 5 հարկանի շենքի 5-րդ հարկում (Արաբկիր հանրախանութի շենքում):
Զանգահարել 23-34-35

ՎԱՃԱՌՎՈՒՄ Է
մեկ սենյականոց բնակարան 9 հարկանի շենքի 8-րդ հարկում, Խորենացու փողոցում:
Զանգահարել 23-37-96

ՄԱԿ

Հանդիպում լրագրողների եւ դիվանագետների հետ Թեքեյան կենտրոնում

1997 թ. հոկտեմբերի 23-ին, ժ. 13.00-ին, Թեքեյան մշակութային կենտրոնում ՄԱԿ-ի Հասարակական տեղեկատվության բաժնի ներկայացուցիչ էնկու Կերեդեն կհանդիպի լրագրողներին՝

- լուսաբանելու Մամուլի գիրքը,
- ներկայացնելու Հայաստանի մամուլի վերաբերյալ ներկայացուցչի հաշվետվությունը եւ
- հայտարարելու 1998 թ. ՄԱԿ-ի Մամուլի մրցանակի մասին:

Հրավիրված են մամուլի ներկայացուցիչներ եւ դիվանագետներ:

Հայաստանի ամերիկյան համալսարան
Հատուկ դասընթացների բաժին

Անգլերեն բուժաշխատողների համար

Այս դասընթացը նախատեսված է բժիշկների, վիրաբույժների, բուժքույրերի եւ այլ գործակալությունների աշխատակիցների համար, ովքեր առնչվում են բժշկական հարցերի հետ:

Բանավոր (բժշկական հարցերի քննարկումներ) եւ կարդալու (բառապաշար եւ հասկանալու կարողություններ) հմտությունները կտրվեն անգլերենի միջին մակարդակով (մեր ընդհանուր անգլերենի երրորդ կամ չորրորդ մակարդակին համապատասխան): Քերականությունը կուսումնասիրվի բացատրելու համար այն մասնավոր դեպքերը, որոնք կհանդիպեն դասաժամերին: Դասընթացի ծրագրում թարգմանությունը նախատեսված չէ:

Ակնկալվում է, որ մասնակիցները տանը կհատկացնեն բավարար ժամանակ՝ տնային աշխատանքները կանոնավոր ձեւով կատարելու համար:

Դասընթացը կընդգրկի

- հիվանդության պատմությունը, մարդու անատոմիան,
- հիվանդի քննումը, ախտանիշները եւ բուժմիջոցները,
- ախտորոշումների պատրաստումը, հիվանդությունները եւ ցավերը,
- մասնագետը, նրա կազմակերպությունը եւ ժամանակակից խնդիրները Հայաստանում, ԱՄՆ-ում եւ Բրիտանիայում:

Բանավոր հաղորդակցություն

Այս դասընթացը նախատեսված է նրանց համար, ովքեր ունեն անգլերենի միջին մակարդակի գիտելիքներ: Դասաժամի հիմնական մասը կկազմեն առօրյա բանավոր խոսակցությունները եւ խմբակային քննարկումները: Կկազմակերպվեն մենախոսություններ, վիճաբանություններ, բանախոսություններ, դերակատարումներ եւ սոցիալական խոսակցություններ կապված համառոտ տեքստերի (թերթերի հոդվածներ) եւ տեսաֆիլմերի շուրջ, որոնք կարող են ի հայտ բերել տարբեր սոցիալական հարցեր, երբեմն վիճահարույց եւ որոնք հետաքրքիր կլինեն չափահասներին: Կքննարկվեն նաեւ էթիկայի նուրբ կանոնները:

Դասընթացի ծրագրում քերականություն եւ թարգմանություն նախատեսված չէ: Դրանք կկիրառվեն միայն ծայրահեղ դեպքերում:

Դասընթացը կվարի Հայաստանի ամերիկյան համալսարանի հատուկ դասընթացների բաժնի դեկան Արգեն Արմենյանը:

- Դասընթացների տեւողությունը՝ նոյեմբերի 4-ից դեկտեմբերի 23-ը, երեքշաբթի եւ հինգշաբթի օրերին, ժամը 17:00-20:15-ը:
- Յուրաքանչյուր դասընթացի վարձը՝ 75 ԱՄՆ դոլարին համարժեք դրամ:
- Դասընթացների գրանցումը եւ վճարումը տեղի կունենա ՀԱՀ-ի 19ա սենյակում:
- Յուրաքանչյուր դասընթացին կընդգրկվեն առաջին 15 դիմորդները:
- Հոկտեմբերի 27-ին, ժամը 13:00-ին, ՀԱՀ-ի փոքր դահլիճում կանցկացվի անգլերեն լեզվի ստուգում, որը դիմորդներին կօգնի դասընթացի ճիշտ ընտրություն կատարել:

Լրացուցիչ տեղեկությունների համար զանգահարել 27-16-58:

ՎԱՃԱՌՎՈՒՄ Է
Առանձնատուն, 80 քառ. մ նկուղ-ավտոտնակով եւ երկու բնակելի հարկով (առանց ներքին հարդարանքի), «Զվարթնոց» կինոթատրոնի մոտակայքում (Մոնումենտ): Կա նաեւ մրգատու ծառերով փոքրիկ այգի:
Զանգահարել 27 22 57 ժամը 10-16, 58 33 26 ժամը 18-23

ՎԱՃԱՌՎՈՒՄ Է
սեփական երկհարկանի շենքի 2-րդ հարկը բաղկացած 4 սենյակից: Երկու կողմից սեփական հողատարածք 300 քառ մետր ընդհանուր մակերեսով: Երկու ավտոտնակ, մուտքը առանձին: Հասցեն՝ Զրաշաս 68 (ԳԱ հետեւի մասում):
Հեռախոս 52-54-39:

Նյու Վինդ
Ամիրյան 15 («Օրբիտա» խանութի շենքում)
Հեռ./ֆաքս 537703, 586604
Համակարգիչներ, կոնդիցիոներներ, աուդիո-վիդեո եւ կենցաղային տեխնիկա:
Գնացուցակին կարող եք ծանոթանալ «Ազգ» եւ «Օրերն» թերթերի շաբաթօրյա համարների 8-րդ էջում:

«ՍՓՅՈՒՌ» ՏԵՂԵԿԱՏՈՒ - ՏԵՂԵԿՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՁԵՌՆԱՐԿՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ԵՎ ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ՄԱՍԻՆ
հեռախոսով (589167, 581351) - պարբերաբար հրատարակվող տեղեկագրերով - մագնիսական սկավառակներով - INTERNET ցանցով (http://www/arminco.com/spyur)

«Պարբերական» հրատարակչության տպարան. Երեւան-23, Արշակունյաց 2. Գրանցման թիւ 65. Դասիչ 69149. Պատվեր 686. Տպաքանակը՝ 3000. Ստորագրված է տպագրության՝ 16. 10. 1997. Գինը՝ 100 դրամ